

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
КОМИСИЈА ЗА КОНЦЕСИЈЕ**

Саве Мркаља број 16, тел: 051/490-890, факс: 051/490-481, Е-mail: komisija@koncesije-rs.org

**ИЗВЈЕШТАЈ
О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЗА ПЕРИОД 01.01.2013. - 31.12.2013. године**

Бања Лука, Април 2014. године

САДРЖАЈ

1.	УВОД	4
2.	ПРАВНИ ОКВИР КОНЦЕСИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	5
2.1.	Закон о концесијама.....	5
2.2.	Подзаконска акта.....	6
2.3.	Документ о политици додјеле концесија.....	6
2.4.	Концесије у одредбама других комплементарних закона	7
3.	ОСНОВНЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	7
3.1.	Провјера рада Концесионара.....	8
3.2.	Активности Комисије из области изградње и коришћења енергетских објеката.....	8
3.2.1.	Рјешења Комисије.....	8
3.2.2.	Провјера рада Концесионара.....	13
3.2.3.	Концесија за РИТЕ Станари.....	14
3.2.3.1.	Радови на изградњи Термоелектране Станари	14
3.2.4.	ХЕ „Улог“.....	14
3.2.5.	ХЕ „Дабар“.....	16
3.2.6.	ХЕ „Мрсово“	17
3.2.7.	„Гас-Рес“ д.о.о.....	17
3.2.8.	Реализација уговора за изградњу и коришћење малих хидроелектрана.....	18
3.2.9.	Преглед активности на реализацији уговора о концесији за МХЕ- у 2013. години.....	20
3.2.10	Закључци.....	20
3.3.	Активности Комисије из области минералних ресурса.....	21
3.3.1.	Рјешења Комисије.....	21
3.3.2.	Преглед закључених уговора према врсти минералне сировине.....	27
3.3.3.	Провјера рада концесионара.....	28
3.3.4.	Преглед актуелних проблема који су присутни код реализације уговора о концесији.....	32
3.3.5.	Преглед активности на реализацији уговора о концесији из области минералних ресурса.....	35
3.3.6.	Преглед истеклих и раскинутих уговора из области минералних ресурса.....	35
3.3.7.	Закључци.....	35
3.4.	Активности Комисије из области трговине и туризма.....	36
3.4.1.	Рјешења Комисије.....	36
3.5.	Активности комисије из области приређивања игара на срећу	39
3.5.1.	Рјешења Комисије.....	39
3.6.	Активности Комисије из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара.....	40
3.6.1.	Рјешења Комисије.....	40
3.6.2.	Провјера рада Концесионара.....	42
3.6.3.	Преглед активности на реализацији Уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара у 2013. години.....	43
3.6.4.	Закључци.....	44

4.	КОНЦЕСИОНА НАКНАДА.....	44
5.	БУЏЕТ	46
5.1.	Финансијски приходи, трошкови и расходи Комисије за концесије Републике Српске.....	46
5.1.1.	Стална средства Комисије за концесије.....	55
5.1.2..	Трошкови плата и накнада запослених.....	46
5.1.3.	Трошкови материјала и услуга.....	47
5.2.2.	Годишњи Извјештај о извршењу буџета.....	47
6.	ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ.....	46
6.1.	Однос Комисије са другим органима у Републици Српској	48
6.2.	Сарадња са другим домаћим и страним институцијама.....	49
7.	ЗАКЉУЧАК.....	49

1. УВОД

Извјештај о раду Комисије за концесије Републике Српске (у даљем тексту Комисија), подноси се на основу члана 60. Закона о концесијама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13), којим је прописано да Комисија подноси Извјештај о свом раду у претходној години и финансијски извјештај за претходну годину Народној скупштини Републике Српске, најкасније до 30. априла текуће године.

Према одредбама Закона о концесијама, Извјештај о раду Комисије садржи податке о поднесеним захтјевима, рјешењима Комисије, број и врсту предмета које је Комисија разматрала. Извјештај садржи и све друге информације у вези са радом Комисије, било да Комисија поступа по службеној дужности, по захтјеву надлежног органа или заинтересованог лица.

Извјештај о раду Комисије обухвата период Јануар – Децембар 2013. године и има за циљ да информише Народну скупштину Републике Српске, али и јавност, о раду Комисије и активностима на провођењу законских и других прописа из области додјеле концесија и реализација уговора о концесији.

У току 2013. године, Комисија је проводила активности у складу са Законом о концесијама и основним начелима поступка додјеле концесија, чиме се обезбјеђује:

- Домаћим и страним привредним друштвима да под једнаким условима добију право коришћења природног богатства, добра у општој употреби и/или право изградње објеката ради обављања дјелатности које су законом утврђене као дјелатности од општег интереса;
- Исти правни положај домаћих и страних привредних друштава за сво вријеме изградње објекта или извођења других радова и у обављању дјелатности која је предмет концесије;
- Једнакост услова за раскид уговора и правних посљедица у том случају;
- Заштита јавног интереса у поступку оцјене оправданости за додјелу концесије и у периоду њеног трајања;
- Искључиво право Републике Српске да додјељује концесије, када се предмет концесије реализује на њеној територији;
- Ограничено трајање концесије чији је максималан рок утврђен Законом и уговором о концесији;
- Предаја свих објеката, уређаја и постројења по престанку концесије у својину Републике Српске;
- Обављање свих процедуралних послова везаних за додјеле концесија и послова провјере рада концесионара.

Рад Комисије заснива се на одредбама Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13), подзаконским актима и Документа о политици додјеле концесије („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/06). У Документу о политици додјеле концесија дефинисани су приоритетни циљеви, којих се Комисија у свом раду придржава. Један од основних циљева је оживљавање привредних активности путем улагања домаћег и страног капитала, што све скупа треба да оствари повољније економске ефекте по Републику Српску.

Рад Комисије у 2013. години обиљежен је бројним активностима у вези са разматрањем захтјева за давање сагласности за закључење уговора о концесији, захтјева за давање сагласности на Студије економске оправданости, сагласности на Јавни позив, приједлога Влади Републике Српске за додјелу концесије, отварање и вредновање понуда за додјелу концесије по јавном позиву, доношење рјешења којим се Концеденту предлаже избор најповољнијег понуђача, као и одговоре на разне упите, мишљења и сл. Поред тога, Комисија је у складу са Законом о концесијама вршила провјеру рада концесионара и реализацију закључених Уговора о концесији по свим областима.

2. ПРАВНИ ОКВИР КОНЦЕСИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

2.1. Закон о концесијама

Законом о концесијама ("Службени гласник Републике Српске", број: 59/13), уређују се предмет, поступак и услови под којима се могу додјељивати концесије у Републици Српској, надлежност Комисије за концесије и друга питања у вези са Комисијом, садржај уговора о концесији, престанак уговора о концесији, права и обавезе концесионара, рјешавање спорова и друга питања од значаја за додјелу концесија на територији Републике Српске.

Циљ закона је да створи јаван, недискриминаторан и јасан правни оквир за утврђивање услова под којима се домаћим и страним привредно-правним субјектима могу додјељивати концесије ради привлачења домаћих и страних инвеститора и стварања амбијента за снажнији привредни развој, те одговорног управљања природним богатствима и јавним добрима у Републици Српској.

Нови Закон о концесијама објављен је 15.07.2013. године у „Службеном гласнику Републике Српске“, а ступио је на снагу 23.07.2013. године. У досадашњој примјени Закона, Комисија за концесије је уочила одређене недостатке који се односе на конзистентност самог Закона, или његове колизије са другим законским актима.

Основна примједба на нови Закон односи се на институт „Јавног интереса“. Комисија сматра, као што смо изнијели и у примједбама на Нацрт закона, да јавни интерес као правни институт треба да има кључну улогу у систему додјеле концесија, имајући у виду предмете концесионог права, као и циљеве успоставе концесионих односа у Републици Српској.

У садашњем Закону о концесијама предвиђено је да се јавни интерес процјењује само приликом доношења одлуке о покретању поступка додјеле концесије на основу иницијативе заинтересованог лица. Јавни интерес треба да представља базу чињеницу за успостављање концесионих односа без обзира о ком модалитету додјеле концесија је ријеч. Због тога сматрамо да јавни интерес мора да има конститутивни карактер и да се актом надлежног органа утврђује за сваки појединачни случај додјеле концесије, без обзира да ли се поступак додјеле концесије покреће од стране надлежног органа, по иницијативи заинтересованог лица, или у преговарачком поступку.

Поред тога у члану 20. Закона дефинисано је да Комисија за концесије врши отварање и вредновање понуда. Комисија сматра да је по овом питању дошло до замјена теза и да Комисија не може да врши отварање и вредновање понуда за додјелу концесије, јер тиме губи карактер регулатора. Понуде би морале отворати комисије из ресорних Министарстава, а Комисија за концесије би требала да изврши контролу процедуре и квалитета понуда.

Надаље, Комисија сматра да је члан 40. Закона, којим се дефинише уступање уговора о концесији трећем лицу или финансијској организацији, у дијелу који се односи на уступање уговора финансијским организацијама, у колизији са законима који регулишу ову област (Закон о банкама, Закон о микрокредитним организацијама, Закон о штедно-кредитним организацијама и сл.). Наведеним законима регулишу се дјелатности финансијских организација које су искључиво финансијске природе.

Законом о концесијама регулише се право концесија као право обављања привредних дјелатности кориштењем јавних добара, природних богатстава и других добара од општег интереса, као и право обављања дјелатности од општег интереса.

Због тога што финансијске организације не могу обављати дјелатности које су предмет концесија не могу бити ни титулари уговора о концесији.

Ради заштите правног интереса финансијских организација по основу уговора о кредитирању сматрамо да се законом треба омогућити да финансијске организације имају право активне

легитимације да поднесу захтјев за уступање уговора на трећи привредно-правни субјект. У том смислу могуће је извршити редефинисање одредбе члана 40. Закона о концесијама.

Из наведеног, Комисија сматра да у наредном периоду треба приступити измјенама и допунама Закона у циљу стварања претпоставки за већу конзистентност и примјену Закона у пракси.

2.2. Подзаконска акта

У складу са чланом 59. и чланом 68. Закона о концесијама, Комисија је припремила Приједлог нових подзаконских аката који ће бити усвојени након добијања сагласности од Владе Републике Српске, и то:

- Упутство о процјени јавног интереса;
- Правилник о поступку уступања уговора о концесији и промјени власничке структуре концесионара;
- Правилник о садржају и начину вођења регистра уговора о концесији.

Доношење наведених подзаконских аката је обавезујуће због чињенице да је у међувремену ступио на снагу нови Закон о концесијама.

Поред наведених, Комисија у свом раду примјењује и друга подзаконска акта којима се уређује организација, дјелокруг рада Комисије, вођење поступака, поступања Комисије у предметима из њене надлежности, као што су:

1. Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Комисији за концесије Републике Српске;
2. Правилник о платама и накнадама запослених у Комисији за концесије Републике Српске;
3. Пословник о раду Комисије за концесије Републике Српске;
4. Правилник о условима и начину кориштења службених возила;
5. Етички кодекс за чланове и запослене у Комисији за концесије Републике Српске.

2.3. Документ о политици додјеле концесија

Комисија за концесије је уз сагласност Народне скупштине Републике Српске, донијела Документ о политици додјеле концесија („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/06).

Документом о политици додјеле концесија, даје се опис привредних сектора у којима се путем концесија могу уступити на коришћење: природни ресурси, добра у општој употреби или обављати дјелатности од општег интереса.

Документ о политици додјеле концесија даје свеобухватан и перспективан поглед на расположиве ресурсе и привредне капацитете, с циљем њиховог одрживог коришћења у комерцијалне сврхе.

Најзначајнији циљеви који се желе постићи Законом о концесијама и Документом о политици додјеле концесија су: пласман домаћег или страног капитала у инвестиционе пројекте, повећање квантитета и квалитета производа и услуга, ангажовање домаћих производних и услужних капацитета, повећање извоза, повећање фискалних прихода, унапређење стандарда пословања по свјетским и европским критеријумима, трансфер технологије и сл.

Имајући у виду да је донешен нови Закон о концесијама, Комисија ће припремити нови Документ о политици додјеле концесија, како би се актуелизирала политика додјеле концесија и ускладила са новим Законом о концесијама. Рок за припрему овог Документа је годину дана од дана ступања на снагу Закона.

2.4. Концесије у одредбама других комплементарних закона

Комисија је анализирила законска и подзаконска акта према потенцијалним предметима концесије и уочила да постоје одређене неусклађености позитивних законских прописа и Закона о концесијама, а који стварају одређене проблеме у поступку додјеле концесија, односно реализацији концесионих уговора.

Са ресорним министарствима је постигнут висок степен сагласности, да је потребно приступити хармонизацији позитивно-правних прописа, како би се превазишла колизија у самој законодавној материји, која правно регулише питање кориштења природних ресурса и добара у јавној употреби, како би њихово кориштење постало рационалније и економичније за Републику Српску.

Сматрамо да се одређеним законским актима даје право, или овлаштење кориштења природног ресурса чије кориштење, односно експлоатација, је искључиво законодавна материја Закона о концесијама.

Примјер за наведено је вађење шљунка, пијеска и камена из корита водотока на основу издатих водних аката. Наведеним водним актима се даје одобрење за уређење корита водотока у складу са усвојеним Програмима уређења истих, што представља законодавну материју Закона о водама.

Вађење материјала из водотока (шљунка, пијеска, камена) према програму уређења водотока је концесионо право утврђено Законом о концесијама. Због тога што је вађење материјала из водотока, у сврху експлоатације, право које се стиче на основу Закона о концесијама и не може се стицати на основу Закона о водама (осим у случају уређења корита водотока без права на експлоатацију) потребно је приступити усклађивању наведених законских аката како би се избјегла нелегална експлоатација.

Постоји потреба, и у другим областима, усклађивања позитивно-правних прописа са прописима који регулишу концесионо право и основна начела политике додјеле концесија у Републици Српској.

Хармонизација правне регулативе треба да осигура правну сигурност у погледу додјеле концесија, као важну компоненту у спровођењу политике додјеле концесија.

Активности око хармонизације прописа у 2013. години су на одређен начин застале, јер се у овом периоду очекивало доношење новог Закона о концесијама.

Имајући у виду наведено, Комисија сматра да је потребно ово питање актуелизирати након доношења новог Закона о концесијама.

3. ОСНОВНЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У досадашњем раду, Комисија је укупно одржала 461 (четиристотинешездесетједну) сједницу, од чега је у 2013. години, одржала 51 (педесетједну) сједницу. Активности Комисије на сједницама су биле усмјерене на рјешавање захтјева за давање сагласности за закључење уговора о концесији, давање сагласности на Студије економске оправданости, давање сагласности на јавни позив, давање сагласности на пренос уговора о концесији и пренос власничких права у складу са Законом и Правилником, као и давање мишљења, која су према Комисији, у складу са прописаним процедурама, упутила ресорна министарства, концесионари, друге институције, те правна и физичка лица, разматрање извјештаја извршених провјера рада концесионара, израда општих аката Комисије у складу са новим Законом о концесијама.

У 2013. години од стране ресорних министарстава, Владе Републике Српске, концесионара, те значајног броја правних и физичких лица, упућено је 391 (тристотинедеведесетједан) захтјев и након њихове анализе и разматрања, Комисија је донијела:

- 19 Рјешења о давању сагласности за закључење уговора о концесији,
- 9 Мишљења која су тражена од стране министарстава, правних и физичких лица,
- 13 Рјешење о одобравању Студија економске оправданости,
- 12 Рјешења о давању сагласности на пренос уговора о концесији или пренос власничких права концесионара,
- 24 Рјешења о давању сагласности на анексе уговора о концесији,
- 18 Рјешења о одобрењу Јавног позива за додјелу концесије,
- 5 Непотпуних предмета је враћено на допуну и дораду,
- 1 Закључак Комисије којим је враћена на допуну и дораду Студија економске оправданости,
- 1 Рјешење којим се одбацује понуда на Јавни позив;
- 1 Закључак Комисије којима се враћа понуда ресорном министарству, због незадовољавања услова из јавног позива,
- 11 Приједлога рјешења Влади Републике Српске за додјелу концесије,
- 1 Рјешење о вођењу преговора са понуђачем ,
- 40 Одговора на разне упите од стране ресорних министарстава, правних и физичких лица,
- 36 Рјешења Комисије о стављању ван снаге претходних рјешења,
- 14 Интерних Одлука Комисије за концесије,
- 186 Записника о провјери рада и надзору концесионара по извршењу контрола концесионара.

Комисија је у 2013. години разматрала сљедећа документа:

- Правилник о поступку уступања уговора о концесији и промјену власничке структуре концесионара;
- Правилник о садржају и начину вођења Регистра уговора о концесијама и
- Упутство о процјени Јавног интереса.

3.1. Провјера рада концесионара

Комисија за концесије је обавила већи број провјера рада концесионара из области енергетике минералних ресурса, пољопривреде, те контролу једног уговора закљученог из области игара на срећу. У вези с тим, извршена је провјера рада концесионара или су достављени извјештаји концесионара о реализацији концесионих пројеката и то:

- 46 концесионара и 98 уговора из области енергетике,
- 77 концесионара и 80 уговора из области минералних ресурса,
- 54 концесионара и 67 уговора из области пољопривреде и
- 1 концесионар и 1 уговор из области игара на срећу.

Након свих обављених провјера сачињени су записници, те достављени извјештаји надлежним министарствима.

О обављеним провјерама рада концесионара више ће бити ријечи у дијелу извјештаја који се односи на анализу стања у појединим секторима.

3.2. Активности Комисије из области изградње и коришћења енергетских објеката

3.2.1. РЈЕШЕЊА КОМИСИЈЕ

У току 2013. године, Министарство индустрије, енергетике и рударства упутило је 31 (тридесетједан) захтјев, који су се односили на рјешавање предмета из области изградње и коришћења енергетских објеката, а Комисија је донијела и упутила Министарству индустрије, енергетике и рударства:

- 1 Рјешење за одобравање Студије економске оправданости;
- 5 Рјешења за одобравање Јавног позива;
- 2 Рјешења о давању сагласности за закључење уговора о концесијама;
- 2 Приједлога рјешења за додјелу концесија;
- 7 Рјешења о преносу уговора о концесији или преносу власничких права Концесионара;
- 14 Рјешења о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији.

Министарство индустрије, енергетике и рударства је доставило 2 (два) закључена уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2013. години.

У табелама 1.,2.,3.,4.,5.,6. и 7. дат је преглед закључених уговора, рјешења и закључака Комисије у 2013. години из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 1. - Преглед закључених уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Бр. Уговора	Датум закључења Уговора
1.	РЕВ д.о.о Фоча	Изградња и коришћење МХЕ „Луке“, снаге 4,85MW, МХЕ „Фаловићи“, снаге 9,262MW и МХЕ „Годијено“, снаге 3,649MW, на доњем току ријеке Ђехотине	05.05/020-741/13	25.02.2013.
2.	PIONIR ENERGY RS d.o.o Višegrad	Изградња и коришћење МХЕ „Подгај“, снаге 0,68 MW и изградњу МХЕ „Ушће“, снаге 0,56 MW на ријеци Ракитници	05.05/020-2231/13	16.09.2013.

Укупно су закључена 2 (два) уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 2. - Рјешења Комисије за одобравање Студије економске оправданости из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2013. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Студија ек. оправданости за изградњу МХЕ „Иломска“	Одобрена Студија	На ријеци Иломској	17.12.2013.

Укупно је дата 1 (једна) сагласност на Студију економске оправданости из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 3. - Рјешења Комисије за одобравање Јавног позива из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2013. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Јавни позив за изградњу и коришћење МХЕ „Подгај“, снаге 0,68 MW и изградњу МХЕ „Ушће“, снаге 0,56 MW	Одобрен Јавни позив	На ријеци Ракитници	04.04.2013.
2.	Јавни позив за додјелу концесије за изградњу и кориштење термоелектране	Одобрен Јавни позив	„Угљевик 3“, општина Угљевик	31.07.2013.
3.	Јавни позив за додјелу концесије за изградњу МХЕ „Штедрић“, снаге 0,301 MW	Одобрен Јавни позив	На ријеци Штедрић, општина Милићи	31.07.2013.
4.	Јавни позив за додјелу концесије за изградњу МХЕ „Подивич“, снаге 1,35 MW „МХЕ „Самар“, снаге 0,95 MW и МХЕ „Слап“ снаге 0,925 MW	Одобрен Јавни позив	На Касиндолској ријеци, општина Трново	12.12.2013.
5.	Јавни позив за додјелу концесије за изградњу МХЕ „Жељезнице 1“, снаге 0,75MW и МХЕ „Жељезнице 2“, снаге 0,75 MW	Одобрен Јавни позив	На ријеци Жељезници, град И.Сарајево	12.12.2013.

Укупно је дато 5 (пет) сагласности на Јавни позив из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 4. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	PIONIR ENERGY RS d.o.o Višegrad	Изградња и коришћење МХЕ „Подгај“, снаге 0,68 MW и изградњу МХЕ „Ушће“, снаге 0,56 MW	Сагласност за закључење уговора	12.06.2013.
2.	ZEMX d.o.o Srebrenica	Изградња и коришћење изградњу МХЕ „Штедрић“, снаге 0,301 MW	Сагласност за закључење уговора	14.10.2013.

Укупно су дате 2 (двје) сагласности за закључење уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 5. - Приједлози рјешења о додјели концесија из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	PIONIR ENERGY RS d.o.o Višegrad	Изградња и коришћење МХЕ „Подгај“, снаге 0,68 MW и изградњу МХЕ „Ушће“, снаге 0,56 MW	Сагласност за закључење уговора	12.06.2013.
2.	ZEMX d.o.o Srebrenica	Изградња и коришћење изградњу МХЕ „Штедрић“, снаге 0,301 MW	Сагласност за закључење уговора	14.10.2013.

Укупно су дата 2 (два) приједлога рјешења за додјелу концесије из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 6. - Рјешења Комисије за концесије о преносу уговора о концесији или преносу вл. права концесионара из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	„Bobar Taubinger Elektrik“ д.о.о Фоча	Пренос власничких права са БОБАР д.о.о Бијељина на новог сувласника Дувњак Тању из Бијељине	Дата је сагласност на пренос	06.02.2013.
2.	„Comsar Energy Trading“ d.o.o Banja Luka	Пренос уговора о концесији на „Comsar Energy Hydro“ d.o.o. Banja Luka	Дата је сагласност на пренос	22.03.2013.
3.	ХЕ“ УЛОГ “ д.о.о Калиновик	Пренос 100% вл. права са досадашњег вл.ENERGY FINANCING, Switcherland на EFT International Holding Limited, English	Дата је сагласност на пренос	04.04.2013.
4.	„Мега Електрик “ АД Бања Лука	Пренос власничких права са Јеринић Драгана на новог стицаоца Петровић Данила	Дата је сагласност на пренос	23.04.2013.
5.	„TECHNOREENERGY AS“ Норвешка	Пренос уговора о конц. на „TECHNOR HYDRO 2 AS“ Норвешка	Дата је сагласност на пренос	21.08.2013.
6.	„Siming Trade “ d.o.o Foča	Пренос уговора о концесији на новоосновано концесионо предузеће „Отеша “ д.о.о Фоча	Дата је сагласност на пренос	13.09.2013.

7.	„Eling Inžinjering“ d.o.o Teslić	Пренос права на концесију на ново концесионо предузеће „Елинг мале хидроелектране“ д.о.о Теслић	Дата је сагласност на пренос	16.09.2013.
----	----------------------------------	---	------------------------------	-------------

Укупно је дато 7 (седам) рјешења о преносу уговора о концесији или преносу власничких права концесионара из области изградње и коришћења енергетских објеката.

Табела 7. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области изградње и коришћења енергетских објеката у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	„Електрос“ д.о.о Бања Лука	Изградња МХЕ „Говза Б-Г-1-Јелеч“ на ријеци Говзи	Сагласност за закључење анекса уговора	22.01.2013.
2.	„Бијељина гас“ д.о.о Бијељина	Пројектовање, изградња, кориштење и одржавање дистрибутивног система са прикључком на гасовод код Горњег Шепка, за снабдијевање општине Бијељина природним гасом	Сагласност за закључење анекса уговора	31.01.2013.
3.	„Нidroenergy“ д.о.о Gacko	Изградња МХЕ „Јабушница С-Ј-3“ на ријеци Јабушници	Сагласност за закључење анекса II уговора	05.03.2013.
4.	„ХЕ Бистрица“ д.о.о Фоча	Изградња МХЕ „Јањина Ј-1“ на ријеци Јањини	Сагласност за закључење анекса V уговора	22.03.2013.
5.	„ЕТА“ д.о.о Зворник	Изградња МХЕ „Испод Кушлата“ на ријеци Дрињачи	Сагласност за закључење анекса II уговора	16.05.2013.
6.	„БББ“ д.о.о Шипово	Изградња МХЕ „Главица“ на ријеци Пливи	Сагласност за закључење анекса уговора	16.05.2013.
7.	„ЕХЕ“ д.о.о Бања Лука	Изградња МХЕ „Запеће“ на ријеци Угар	Сагласност за закључење анекса III уговора	31.05.2013.
8.	„Отеша“ мале хидроелектране д.о.о Фоча	Изградња МХЕ „Отеша Б-О-2“ на ријеци Отеши	Сагласност за закључење анекса уговора	13.09.2013.
9.	„Eling Inžinjering“ d.o.o Teslić	Изградња МХЕ „Студена“ на ријеци Студеној	Сагласност за закључење анекса уговора	16.09.2013.

10.	EFT –Rudnik i termoelektrana d.o.o. Stanari	Изградња и кориштење ТЕ „Станари“ д.о.о Станари	Сагласност за закључење анекса V уговора	16.09.2013.
11.	„БББ“ д.о.о Шипово	Изградња МХЕ „Главица“ на ријеци Пливи	Сагласност за закључење анекса II уговора	13.09.2013.
12.	о.о.о. „ТЕПЛОГАЗСЕРВИСПРОЈЕКТ ОВЕРСИЗ“ LIMITED Liability Company, Russan Federation	Изградња система за аутономно снабдијевање течним нафтним гасом /ТНГ-ом на територији града Бања Лука	Сагласност за закључење анекса II уговора	15.10.2013.
13.	„Eling male hidroelektrane“ d.o.o Teslić	Изградња МХЕ „Говза Б-Г-3 Палеж“ на ријеци Говзи	Сагласност за закључење анекса уговора	17.12.2013.
14.	„Eling male hidroelektrane“ d.o.o Teslić	Изградња МХЕ „Иломска“ на ријеци Иломској	Сагласност за закључење анекса уговора	17.12.2013.

Укупно је дато 14 (четрнаест) сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области изградње и кориштења енергетских објеката.

3.2.2. ПРОВЈЕРА РАДА КОНЦЕСИОНАРА

У току 2013. године Комисија је у складу са законским овлашћењима вршила провјеру рада концесионара на реализацији концесионих уговора из области енергетике. С тим у вези, може се констатовати да су и даље присутни неки од проблема, који су били уочени и у претходним извјештајним периодима, а који се у највећој мјери односе на:

- Неповољне кредитне линије банака;
- Спорост администрације око издавања дозвола и сагласности;
- Недостатак одговарајућих стручних установа и пројектних кућа;
- Низак ниво постојеће документације (пројектне и планске);
- Лоше базе података везано за претходна истраживања и мјерења и др.

Представници Комисије су извршили провјеру рада концесионара и реализације уговора, при чему смо посебно водили рачуна о:

- Нивоу прикупљене документације;
- Роковима из основног уговора и анекса;
- Проблемима и узроцима тих проблема, који успоравају реализацију закључених уговора;
- Обезбјеђењу средстава за финансирање пројекта;
- Рјешавању имовинско-правних односа на парцелама, које су дефинисане концесионим уговором;
- Прибављању разних дозвола, сагласности, одобрења, банкарских гаранција, а све у складу са уговором;
- Степену реализације укупног пројекта.

У претходним извјештајима, као један од основних разлога слабе реализације уговора о концесији за изградњу МХЕ, наводио се проблем новелирања водопривредне основе слива ријеке Врбас, на коме је додијељен значајан број концесија. Стога су Министарство индустрије, енергетике и рударства и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде у протеклом периоду били ангажовани на рјешавању овога проблема. Као резултат те активности Консултант „COWI AS Norway“ је закључио уговор са Свјетском банком о ажурирању водопривредне основе слива ријеке Врбас. Главни циљ

пројекта је био приједлог усклађеног управљања водним ресурсима слива ријеке Врбас, са радом постојећих и будућих хидроелектрана, уз максималну могућу заштиту животне средине.

Након проведене анализе примједби и приједлога, кључни проблем који је био потенциран од стране концесионара је тај, што Студија (поготово Модул 3), није створио могућности за изградњу малих хидроелектрана на локалитетима великих вишенамјенских акумулација, чија је најбитнија улога водоснабдијевање потрошача у сливу (углавном за потребе наводњавања и друге намјене) и умањење посљедица од поплава, а не електроенергетика.

3.2.3. КОНЦЕСИЈА ЗА РИТЕ СТАНАРИ

У фебруару 2008. године, ЕФТ „Рудник и Термоелектрана Станари“ д.о.о. Станари је са Владом Републике Српске потписала концесиони уговор за изградњу и коришћење Термоелектране Станари снаге 410 MW. Концесиони период обухвата 24 мјесеца припремног периода и 30 година за изградњу и коришћење термоелектране.

Након потписа анекса уговора, коригована је дужина припремног периода на 5 (пет) година, а потписом анекса II у јулу 2010. године, промјењена је првобитно пројектована снага са 410 MW на 300 MW, јер се одустало од блока веће снаге због високе цијене опреме извођења радова, дугих рокова испоруке опреме и отежаног затварања финансијске конструкције.

Са кинеском компанијом DEC (Dongfang Electric Corporation) је, 05.05.2010. године у згради Владе Републике Српске у Бања Луци, потписан је уговор о изградњи Термоелектране Станари инсталисане снаге од 300 MW, по систему „кључ у руке“, по уговору, почетак комерцијалног рада термоелектране је 45 мјесеци од затварања финансијске конструкције, односно половином 2016. године.

Уплатом аванса ЕРС уговор је ступио на снагу 21.12.2012. године, од када тече рок од 45 мјесеци.

У 2013. години прибављено је и Рјешење о обнављању Еколошке дозволе, априла мјесеца.

У 2013. години започете су сљедеће активности на изградњи ТЕ:

- Уплата аванса и почетак изградње разводног постројења TS 400/110 KV за потребе прикључења ТЕ Станари на електроенергетски систем БиХ;
- Уплата аванса, пројектовање и почетак производње опреме система за примарно дробљење угља, од рудника до ТЕ Станари;
- Израда и ревизија извођачких пројеката за објекте ТЕ;
- Почетак изградње објеката ТЕ;
- Почетак производње и испорука опреме.

3.2.3.1. Радови на изградњи Термоелектране Станари

Дана 16.04.2013. године почели су грађевински радови од стране DEC-а са домаћим подизвођачима, широким ископима за Главни погонски објекат ТЕ. У току 2013. године вођене су сљедеће активности:

- Урађени су сви земљани радови тј. ископи на главном погонском објекту ТЕ и дијелу помоћних објеката, сса 120 000 m³;
- Извршена је замјена и набијање подтла са каменом-туцаником дебљине 100 до 150 cm;
- Узрађени су армирано-бетонски темељи у потпуности на: котловском дијелу, турбогенераторском дијелу, објекту главне командне зграде, димњаку, резервоару сирове воде и дијелу помоћних објеката, укупно је уграђено око 28 000 m³ бетона и око 2 800 t бетонске арматуре;
- Извршена је монтажа дијела челичне конструкције, око 3 500 t на котловском и турбогенераторском дијелу;
- На већини помоћних објеката завршена је изградња носећих конструкција објекта;
- Започета је монтажа технолошке опреме на котлу, загријач ваздуха;
- Изграђен је резервоар сирове воде, запремине 5 000 m³.

Грађевинске радове изводе, углавном, домаће грађевинске фирме. На градилишту је било ангажовано око 450 радника. За контролу уграђених материјала ангажован је Институт за испитивање материјала и конструкција Републике Српске, Бања Лука.

Закључно са 2013. годином у изградњи Термоелектране је уложено око 300 милиона КМ. Поред наведених радова у току је изградња разводног постројења са прикључним далеководима, које изводи конзорциј домаћих фирми на челу са предузећем „Elnos“ д.о.о. Бања Лука, а све у складу са планираном и уговореном динамиком.

3.2.4. ХЕ „УЛОГ“

Након извршене провјере рада концесионара и реализације уговора о концесији и анекса уговора о концесији, закљученог између Министарства индустрије, енергетике и рударства као Концендента и компаније ЕФТ „Рудник и Термоелектрана Станари“ д.о.о. Станари као Концесионара, констатоване су сљедеће активности, везане за изградњу ХЕ „Улог“ на ријеци Неретви:

- Дана 23.04.2013. године прибављено је Одобрење за градњу ХЕ „Улог“ за градњу главних објеката, који чине ХЕ „Улог“, издато од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске. Издавању одобрења за градњу су претходиле бројне активности: истраживања, испитивања и претходна документација;
- Изградња приступних путева и платоа од регионалног пута Р 433 Калиновик - Невесиње до бране Недавић и од бране до машинске зграде у укупној дужини од 7,5 km;
- Изградња локалног сеоског пута за повезивање насеља на лијевој обали Неретве са регионалним путем у дужини од 5 km;
- Систем за снабдијевање градилишта електричном енергијом који се састоји од далековода ДВ35 KV Калиновик- Недавић у дужини од 16 km са трафостаницом, градилишним разводом (6 km) и пет градилишних трафостаница;
- Изводе се истражни радови на локацији бране и машинске зграде-коначна фаза истраживања;
- Сагласно резултатима допунских геолошких истраживања врши се прилагођавање пројектних рјешења реалним теренским условима;
- Експропријација земљишта се наставља на простору будућег акумулационог језера. Остало земљиште на коме се одвија изградња је откупљено или експроприсано;
- Дана 13.05.2013. године је сагласно концесионом уговору и његовим анексима, истекао припремни период и наступио је период изградње. Међутим, у припремном периоду и активностима на пројекту појавиле су се околности које нису могле бити предвиђене унапријед, нити су могле бити познате у моменту закључења концесионог уговора;
- У периоду откупа земљишта за главне објекте хидроелектране и приступне путеве, за које је издато Одобрење за градњу било је више непредвидљивих проблема, као што је потреба за асистенцијом полиције у дужем временском периоду што је успорило улазак у посјед. Околност да градилиште директно контактира са минским пољем, као и да га пројектовано одлагалиште ископаног материјала дјелимично захвата, такође додатно успорава радове;
- Екстремно сложена геолошка грађа терена на простору који обухвата предметни пројекат, није могла да буде процјењена кроз претходне Студије, прије свега због неприступачности терена. Приступни путеви ни послје три и по године градње, још нису завршени иако су ангажовани стручни извођачи. Појава клизишта и одрона на више мјеста у траси приступних путева имају тешке посљедице по градњу и учеснике у њој;
- Наведене околности битно утичу на смањење рентабилности пројекта;

- Неизвјесност повезивања будуће ХЕ „Улог“ на електропреносну мрежу је један од проблема. Концесионар је добио сагласност на прикључак ХЕ „Улог“ на далековод Невесиње - Гацко. То је непостојећи далековод, који је годинама у развојним плановима изградње Електропреноса;
- Затварање финансијске конструкције због горе наведеног није завршено, тако да ни послје годину дана од потписивања уговора о изградњи, концесионар није у могућности да да налог за рад главном извођачу и фактички отпочне градњу.

3.2.5. ХЕ „ДАБАР“

Влада Републике Српске је 19. априла 2011. године донијела Одлуку о почетку реализације пројекта ХЕ „Дабар“. У почетној фази предвиђено је да се обаве припремни радови на:

- Изградњи канала и компензационог базена у Фатничком пољу са експропријацијом земљишта;
- Изградњи бетонске облоге дијела доводног тунела Фатничко поље - акумулација Билећа;
- Изградњи приступних путева у функцији припреме изградње објекта ХЕ „Дабар“;
- Извођењу истражних радова и изради пројектне документације на нивоу Главног пројекта и Студије процјене утицаја на животну средину.

Рјешењем Владе Републике Српске додијелена је концесија за изградњу и коришћење ХЕ „Дабар“, привредном друштву МХ „Електропривреда Републике Српске“, Матично предузеће а.д. Требиње и МХ ЕРС –ЗП „Хидроелектране на Требишњици“ а.д. Требиње, који су дана 19.04.2011. године потписали уговор о оснивању концесионог друштва „Хидроелектране Дабар“ д.о.о. Требиње. Након извршене провјере рада концесионара и реализације уговора о концесији констатоване су сљедеће активности концесионара у 2013. години:

Одабрани су извођачи и потписани Уговори са најповољнијим понуђачима за све приступне путеве:

- Приступни пут П1 (приступ десном боку бране) - радови су у току;
- Приступни пут П2 (приступ лијевом боку бране) - радови су обустављени, чека се да Геодетска управа РС Невесиње и Правобранилаштво Републике Српске доставе Рјешења о накнади земљишта и по истим исплате средства;
- Приступни пут од П2 до пута ка улазној грађевини - радови су обустављени, чека се да Геодетска управа РС Невесиње и Правобранилаштво Републике Српске доставе Рјешења о накнади земљишта и по истим исплате средства;
- Приступни пут ка захватној грађевини - радови су обустављени, чека се да Геодетска управа РС Невесиње и Правобранилаштво Републике Српске доставе Рјешења о накнади земљишта и по истим исплате средства;
- Приступни пут ка тунелу „Стражевица“ - радови ће почети, чека се да Геодетска управа РС Невесиње и Правобранилаштво Републике Српске доставе Рјешења о накнади земљишта и по истим исплате средства;
- Приступни пут „Безђеђе - Зови До“ - радови су у току;
- Приступни пут Раскрсница водостан - Безђеђе - радови су завршени у децембру 2013. године;
- Изградња: транспортних кракова водовода, примарних објекта система водовода, 20 KV далековода и трафостаница за напајање градилишта - радови су у току.

3.2.6. ХЕ „МРСОВО“

Влада Републике Српске је донијела Рјешење број: 04/1-012-2-2475/12 од 18.10.2012. године о додјели концесије за изградњу и коришћење ХЕ „Мрсово“ на ријеци Лим, на основу којег је Влада Републике Српске, уговором о концесији за изградњу и коришћење ХЕ „Мрсово“ на ријеци Лим, Општина Рудо, потписаним 29.11.2012. године са концесионаром „COMSAR ENERGY TRADING“, обавезала истог да финансира, пројектује, изгради, инсталира, пусти у рад, осигура, користи и одржава наведену хидроелектрану. Концесионар је основао концесионо предузеће „COMSAR ENERGY HIDRO“ д.о.о. Бања Лука, на које је пренио концесионо право и обавезе да изврши концесиони Уговор у погледу градње, коришћења и преноса хидроелектране на Концедента.

Од радова из припремне фазе, чије је крајњи циљ добијање грађевинске дозволе завршено је или је у току:

- Израда просторно-планске документације. Урађено је стручно мишљење и Урбанистичко-технички услови за изградњу ХЕ „Мрсово“ на подручју општине Рудо, на основу којих је Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију издало локацијске услове;
- Израда Студије утицаја на животну средину. Покренута је процедура процјене утицаја на животну средину. Након проведених процедуралних радњи у току је отклањање примједби са јавног увида у циљу подношења Захтјева за издавања еколошке дозволе за изградњу ХЕ „Мрсово“. Ова процедура би требало бити завршена почетком маја 2014. године;
- Израда Елабората експропријације земљишта. На основу Плана парцелације и Урбанистичко-техничких услова извршило се премјеравање на терену и маркирање линије експропријације. У току је припрема Захтјева за проглашење општег интереса за изградњу ХЕ „Мрсово“, након чега слиједи фаза откупа земљишта од власника;
- Израда техничке документације је повјерена кинеској компанији СРЕСС (China Power Engineering Consulting Group Corporation);
- Израда Елабората техничког рјешења прикључка - за израђивача Елабората је одабрана компанија ЕКЦ (Електроенергетски координациони центар) из Београда.

Од радова предвиђених у првој фази изградње обављани су послови на:

- Изградњи приступних путева на локацији бране и локацији планираног моста низводно од бране (на десној обали Лима извршено је пробијање пута до локације бране и на лијевој обали из правца Старог Рудог пробијено је око 4 km пута);
- Спроведена су детаљна геолошка истраживања на локацији ХЕ „Мрсово“ за потребе израде Главног пројекта. Укупна дужина бушења машинском гарнитуром за потребе бране износи 1633 m од чега је 1421 m на локацији преградног мјеста, а 211 m на локацији планираног моста. На локацији клизишта избушено је додатних 183,7 m;
- Разлог за дуготрајне процедуре за добијање Еколошке дозволе су компликовани имовинско-правни односи и непостојање ажурног катастра. Ово је условило да су изградња приступних путева и геолошка истраживања трајала пуних 5 мјесеци.

3.2.7. „ГАС-РЕС“ д.о.о.

Након усвајања извјештаја радне групе, Влада Републике Српске је донијела одлуку о оснивању Друштва са ограниченом одговорношћу „Гас-Рес“, предузећа за гасне пројекте, Бања Лука. У даљем току активности Влада Републике Српске је извршила уплату оснивачког капитала, именовала вршиоце дужности Предсједника и чланова Надзорног одбора, као и вршиоца дужности директора. Након проведене регистрације „Гас-Рес“ д.о.о. предузеће за гасне пројекте отпочело је са радом 01.08.2012. године.

Основни задаци Друштва су изградња гасоводног система „Јужни ток“ на територији Републике Српске, испоруке природног гаса на дугорочном основу, гасификација насеља и учешће у изградњи нових термоенергетских објеката и преласка постојећих топлана на природни гас.

На заједничкој сједници Владе Републике Српске и Владе Републике Србије утврђена је обавеза техничке сарадње компанија „Србијагас“ и „Гас-Рес“.

У току 2013. године Друштво је радило на реализацији сљедећих основних активности:

- Припреми документације везане за односе са стратешким партнером ОАД „Газпром“;
- Размјени информација са предузећем „Србија гас“ у циљу дефинисања обавеза везаних за реализацију енергетских пројеката на подручју Републике Српске у оквиру пројекта „Јужни ток“;
- Активном учешћу у дефинисању Мапе пута за реализацију енергетских пројеката на подручју Републике Српске у оквиру пројекта „Јужни ток“;

- Реализацији обавеза утврђених у Мапи пута;
- Изради Модела организације сектора природног гаса у Републици Српској;
- Изради Идејног рјешења трасе гасовода „Јужни ток“ кроз Републику Српску;
- Припреми информација за састанке Радне групе формиране и вођене од стране Предсједника Републике Српске;
- Реализацији обавеза утврђених на састанку Радне групе.

Потребно је напоменути да је за планиране активности Друштва од изузетног значаја рјешавање обавеза регулисања дуга за гас и Међувладиног споразума Мапе пута, као и рјешавање питања начина спајања постојећих гасних привредних друштава у Републици Српској и закључивање тројног Споразума: Министарство индустрије, енергетике и рударства – „Бијељина гас“ д.о.о. Бијељина - „Гас-Рес“ д.о.о. Бања Лука.

Циљ закључивања овог споразума је дефинисање будућих односа између: предузећа „Гас – Рес“ д.о.о. Бања Лука, чији је оснивач Влада Републике Српске и које је носилац реализације гасног пројекта прикључења Републике Српске на гасовод „Јужни ток“ и гасификације Републике Српске, предузећа „Бијељина Гас“ д.о.о. Бијељина, концесионара и носиоца реализације пројекта гасификације Града Бијељина, те изградње прикључног гасовода високог притиска Горњи Шепак – Бијељина и Владе Републике Српске – Министарства индустрије, енергетике и рударства Републике Српске, као Концедента наведеног пројекта гасификације Града Бијељина.

3.2.8. РЕАЛИЗАЦИЈА УГОВОРА ЗА ИЗГРАДЊУ И КОРИШТЕЊЕ МАЛИХ ХИДРОЕЛЕКТРАНА

У реализацији уговора о концесијама из области малих хидроелектрана дошло је до извјесног напретка, што се прије свега огледа у чињеници да:

- Концесионар „ЕРС мале хидроелектране“ д.о.о. Бања Лука (Energy Zotter Bau) има изграђена два производна електроенергетска објекта на ријеци Сућески и то: МХЕ „Сућеска Р-С-1“, снаге 1,70 MW и годишње производње 8,70 GWh и МХЕ „Сућеска Р-С-2“, снаге 0,74 MW и годишње производње 3,363 GWh.
- Концесионар „Vobar Taubinger Elektrik“ d.o.o. Bijeljina (Компанија Бобар Бијељина) има изграђен један производни електроенергетски објекат у општини Фоча, МХЕ „Бистрица Б-5А“, снаге 3,8 MW и годишње производње 11,0 GWh.
- Концесионар „Eling Inžinjering МНЕ“ d.o.o. Teslić (Eling Inžinjering d.o.o. Teslić) има изграђен један производни електроенергетски објекат МХЕ „Дивич“ на ријеци Врбањи, снаге 3,8 MW и годишње производње 12,8 GWh.
- Концесионар „ЕХЕ“ д.о.о. Бања Лука (Eling Inžinjering МНЕ d.o.o. Teslić) има изграђен један производни електроенергетски објекат на ријеци Угар, МХЕ „Новаковићи“, снаге 2,5 MW и годишње производње 9,5 GWh.
- Концесионар „Електро Добој“ а.д. Добој има изграђен један производни електроенергетски објекат МХЕ „Пакленица“ на ријеци Пакленици, снаге 0,2 MW и годишње производње 1,8 GWh.
- Концесионар „Мега Електрик“ д.о.о. Бања Лука има изграђена два производна електроенергетска објекта и то: МХЕ „Жираја“, снаге 0,09 MW и годишње производње 0,52 GWh и МХЕ „Велика Јасеница“, снаге 0,068 MW и годишње производње 0,04 GWh.
- Концесионар „Eling Inžinjering МНЕ“ d.o.o. Teslić има изграђен један производни електроенергетски објекат МХЕ „Иломска“, снаге 0,22 MW и годишње производње 0,67 GWh.
- Концесионар „Siming Trade“ d.o.o. Фоча има изграђен један производни електроенергетски објекат МХЕ „Отеша Б-О-2“, снаге 1,6 MW и годишње производње 5,6 GWh.
- Концесионар „ББ - ПРОМЕТ“ д.о.о. Градишка има изграђен један електроенергетски објекат МХЕ „Грабовица“ на Грабовичкој ријеци, притока Врбање, снаге 0,5 MW и годишње производње 2,7 GWh.

Значајно је истаћи да је Закон о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији усвојен у 2013. години („Службени гласник Републике Српске“, број: 39/13), као и амандман на Закон о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији („Службени гласник Републике Српске“,

број: 108/13). Ови акти примарног законодавства имали су директан утицај на активности у надлежности РЕРС-а, у оквиру обновљивих извора енергије и ефикасној когенерацији, односно РЕРС је у току 2013. године, уз сагласност Владе Републике Српске, усвојио:

- Правилник о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије и ефикасној когенерацији („Службени гласник Републике Српске“ број: 114/13);
- Правилник о издавању сертификата за производно постројење које производи електричну енергију користећи обновљиве изворе енергије и у ефикасној когенерацији („Службени гласник Републике Српске“, број: 112/13);
- Правилник о издавању гаранција о поријеклу електричне енергије („Службени гласник Републике Српске“, број: 1/14);
- Одлуку о висини гарантованих откупних цијена и премија за електричну енергију произведену из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, новембар 2013. године („Службени гласник Републике Српске“, број: 116/13);
- Одлуку о висини накнаде за подстицање производње електричне енергије из обновљивих извора и у ефикасној когенерацији, новембар 2013. године („Службени гласник Републике Српске“, број: 116/13);
- Правилник о измјенама и допунама правилника о издавању дозвола („Службени гласник Републике Српске“, број: 65/13).

Доношењем ових аката створили су се реални предуслови да већи број, досад додијељених малих хидроелектрана буде економски исплатив. Тиме је отклоњена једна од највећих препрека у реализацији уговора о концесији за изградњу МХЕ, јер смо анализом достављених студија утврдили да је значајан број пројеката малих хидроелектрана неисплатив, или се налазио на самој ивици рентабилности, везано за ниво цијена, који је тренутно важио на тржишту.

Поред овога, потребно је нагласити да је Закључак Владе Републике Српске број: 04/1-012-2-2313/10 од 11.11.2010. године направио доста позитивних ефеката у области изградње малих хидроелектрана, што се највише одразило на степен, односно ниво прикупљене документације.

Поред 11 (једанаест) изграђених малих хидроелектрана, 14(четрнаест) малих хидроелектрана налази се у фази градње или су отпочели припремни радови на изградњи прилазних путева или земљани радови за припрему локације за градњу:

- „Електро Јована“ д.о.о. Милићи (МХЕ „Јована“ на Зеленом Јадру);
- Хидроелектране Бистрица д.о.о. Фоча (МХЕ „Бистрица Б-1“, МХЕ „Бистрица Б-2А“ и МХЕ „Бистрица Б-3“);
- „Hydroenergy“ d.o.o. Гаско (МХЕ „Јабушница С-Ј-3“ на ријеци Јабушници);
- „ЕХЕ“ д.о.о. Бања Лука (МХЕ „Запеће“ на ријеци Угру);
- „Eling Inžinjering МНЕ“ d.o.o. Teslić (МХЕ „Говза Б-Г-2 + Говза Б-Г-3 на ријеци Говзи, МХЕ „Студена“);
- „ЕТА“ д.о.о. Зворник (МХЕ „Испод Кушлата“ на ријеци Дрињачи);
- „Хидроинвест“ д.о.о. Рогатица (МХЕ „Дуб“ на ријеци Прачи, МХЕ „Устипрача“ на ријеци Прачи);
- „Мега Електрик“ д.о.о. Бања Лука (МХЕ „Жежеља“);
- ХЕ „Дабар“ д.о.о. Требиње;
- ХЕ „Улог“ д.о.о. Калиновик.

Један број концесионара је дошао до дозволе за грађење, или непосредно пред добијање дозволе за грађење, као нпр.: „Хидроелектране Бистрица“ д.о.о. Фоча (МХЕ „Јањина Ј-1“); „Hydroenergy“ d.o.o. Гаско (МХЕ „Јабушница С-Ј-3“ и МХЕ „Јабушница С-3“); „Интеренерго“ д.о.о. Љубљана (МХЕ „Медна“ на ријеци Сани); „Корона“ д.о.о. Власеница (МХЕ „Горњи Залуковик 2“); „АБН“ д.о.о. Бијељина (МХЕ „Градац“ на ушћу Мајевачког канала и МХЕ „АТЦ“ на Ободном каналу); „Инвинг“ д.о.о. Власеница (МХЕ „Скакавац“ на Грабовичкој ријеци и МХЕ „Грабовичка ријека“ на Грабовичкој ријеци); „Страјко“ д.о.о. Требиње (МХЕ „До“ на ријеци Брегави); „Ековат“ д.о.о. Мркоњић Град (МХЕ „Сокочница“ на ријеци Сокочници и МХЕ „Медна Склоп“ на ријеци Медијанци).

Поменути Закључком, Министарство индустрије енергетике и рударства је задужено да у року не дужем од 6 (шест) мјесеци закључи анексе уговора о концесији са Концесионарима, гдје је извјесна изградња малих хидроелектрана, којим ће се:

- Продужити концесиони период за 5 (пет) година;
- Одредити рокови изградње;
- Дефинисати инсталисане снаге МХЕ у складу са пројектном документацијом;
- Прописати обавезе Концесионарима да обезбиједи и доставе Конценденту банкарске гаранције за извођење и банкарске гаранције за одржавање и пренос;
- Брисати гаранције за функционалност;
- Поједноставити услови за пренос права и обавеза из уговора (пренос уговора о концесији) у смислу да се пренос услови прибављањем одобрења за грађење.

Активности министарства на анексирању уговора су видљиве из достављених табела. Поред овога, Закључком је задужено министарство да се изврши споразумни раскид уговора о концесији у случајевима, гдје за то постоје услови, као и једнострани раскиди уговора у случајевима грубог кршења уговорних обавеза, односно случајевима гдје већ дужи временски период нема никаквих активности. Тако је споразумно раскинуто 15 (петнаест) уговора, а за 6 (шест) уговора је покренут једнострани раскид. Закључком је наложено локалним заједницама да у циљу реализације већ потписаних уговора приоритетно рјешавају започете поступке за издавање урбанистичке сагласности, односно одобрења за грађење. Резултати овога су видљиви у табеларном прегледу малих хидроелектрана. Поред ових задужења Влада је препоручила дистрибутивним предузећима МХЕ ЕРС да за објекте за које је додијељена концесија предложи оптимална техничка рјешења њиховог прикључења на мрежу, а у случају да техничко рјешење прикључења, због неизграђености дистрибутивне мреже, доводи у питање економску оправданост изградње објекта, размотре могућност да у договору са концесионаром, учествују у рјешавању овог проблема. Овим је код великог броја концесионара ако не отклоњен, онда бар ублажен проблем прикључка на мрежу, кога у почетној фази концесионари нису технички добро сагледали или довољно обратили пажњу на трошкове.

3.2.9. ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ НА РЕАЛИЗАЦИЈИ УГОВОРА О КОНЦЕСИЈИ ЗА МХЕ – У 2013. ГОДИНИ

У прилогу 1. - Извјештаја о раду Комисије за концесије Републике Српске за 2013. годину, дат је табеларни преглед активности на реализацији уговора о концесији за МХЕ - у 2013. години.

3.2.10. ЗАКЉУЧЦИ

1. Сматрамо да су Закључцима Владе Републике Српске, везаним за додијељене концесије за изградњу малих хидроелектрана (Закључци број: 04/1-012-2-2313/10 од 11.11.2011. године и 04/1-012-2-2109/11 од 07.09.2011. године) и Одлуком о висини гарантованих цијена електричне енергије из обновљивих извора од 30. новембра 2013. године итд., створени повољнији услови за реализацију уговора о концесији за изградњу малих хидроелектрана, што је видљиво из прилога 1. Извјештаја - Преглед активности на реализацију уговора о концесији за МХЕ.
2. Влада Републике Српске као Концендент је раскинула, или покренула процедуру једностраног раскида 21 (двадесетједан) уговора о концесији. Петнаест (15) уговора је раскинуто уговором о споразумном раскиду, а Влада Републике Српске је на 104. (стотетвртој) сједници, одржаној 27.02.2013. године, донијела одлуке о раскиду за 6 (шест) уговора о концесији. Сматрамо да је потребно анализирати све преостале уговоре о концесији за изградњу малих хидроелектрана, те покренути поступке раскида свих уговора о концесији код којих су изостале уговором предвиђене активности, односно, код којих је извјесно да неће доћи до реализације истих.

3. Концесионарима који су у реализацији уговора о концесији за изградњу малих хидроелектрана прибавили одобрење за грађење, или су пред самим добијањем одобрења за грађење, Концедент би требао да помогне у смислу потписивања анекса уговора о концесији, којима би се прецизније дефинисао концесиони период, одредили рокови, динамика реализације пројекта, гаранције, услови и начини предаје објекта у власништво Републике Српске, након истека концесионог периода и сл.
4. Концедент и Комисија за концесије у складу са важећим законским и подзаконским актима треба да обрате велику пажњу на процедуре промјене структуре власништва у концесионом предузећу, односно пренос уговора о концесији са старог на новог Концесионара како би се на ефикасан начин спријечио покушај „продаје“ концесија, који је примјећен код појединих Концесионара.
5. Потребно је поштриити критерије у смислу додјеле уговора о концесији за изградњу малих хидроелектрана, да се досљедније поштују услови из постојеће планске документације, да се израда одговарајућих Студија економске оправданости повјери лиценцираним кућама, као и код одабира нових концесионара, гдје се треба повести више рачуна о њиховој финансијској способности, профитној стабилности, ликвидности, задужености, референсама, те стручној и техничкој опремљености.
6. Ресорно Министарство у складу са усвојеним Законом о концесијама је дужно донијети нови Правилник о критеријума за утврђивање висине концесионе накнаде и банкарске гаранције, али напомињемо да се мора обратити велика пажња на одређивање самог карактера концесионе накнаде, као и на величину концесионе накнаде, како би се избјегла опасност да се због преклапања обавеза и накнада које се морају платити, концесиони пројекат не доведе у питање, због неисплативости.

3.3. Активности Комисије из области минералних ресурса

3.3.1. РЈЕШЕЊА КОМИСИЈЕ

У току 2013. године, Министарство индустрије, енергетике и рударства упутило је 48 захтјева, који су се односили на рјешавање предмета из области минералних ресурса, а Комисија је донијела и упутила Министарству индустрије, енергетике и рударства:

- 10 Рјешење за одобравање Студије економске оправданости;
- 11 Рјешења за одобравање Јавног позива;
- 1 Рјешење којим се одбацује понуда пристигла на Јавни позив;
- 11 Сагласности за закључење уговора о концесији;
- 9 Приједлога рјешења за додјелу концесија;
- 3 Сагласности о преносу уговора о концесији и/или преносу власничких права концесионара;
- 3 Рјешења о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији.

Министарство индустрије, енергетике и рударства је доставило 8 (осам) закључених уговора о концесији из области минералних ресурса у 2013. години.

У табелама 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. и 15. дат је преглед закључених уговора, рјешења и закључака Комисије у 2013. години из области минералних ресурса.

Табела 8. - Преглед закључених Уговора о концесији из области минералних ресурса у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Бр. Уговора	Датум закључења Уговора
1.	WESTERN MINING д.о.о. Бања Лука	Истраживање олова, цинка, бакра и пратећих метала (локалитет Челебић), општина Фоча	05.07/310-169/13	21.03.2103.
2.	МГ МИНД д.о.о. Мркоњић Град	Истраживање техничког грађевинског камена – перидотита (локалитет Љубић), општина Прњавор	05.07/020-1283/13	29.05.2013.
3.	COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA д.о.о. Бања Лука	Експлоатација угља (локалитет Угљевик Исток 2), општина Угљевик	05.07/310-235-6/13	30.07.2013.
4.	НИСКОГРАДЊА д.о.о. Лакташи	Истраживање кварцног шљунка (локалитет Милосавци), општина Лакташи	05.07/020-1981-1/13	02.08.2013.
5.	РИТЕ а.д. Угљевик	Експлоатација угља (локалитет Угљевик Исток и Богутово Село), општина Угљевик	05.07/018-549/13	13.09.2013.
6.	COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA д.о.о. Бања Лука	Истраживање кречњака (локалитет Баљак), општина Угљевик	05.07/020-2903/13	28.11.2013.
7.	MINECO LIMITED Ltd London	Истраживање и експлоатација антимона (локалитети Поткозара, Подхомара и Кордићи), општина Ново Горажде	05.07/020-3223/13	26.12.2013.
8.	ВОДОВОД а.д. Добој	Истраживање воде (локалитет подручје града Добоја), град Добој	05.07/310-124/13	27.12.2013.

Укупно је закључено 8 (осам) Уговора о концесији из области минералних ресурса.

Табела 9. - Рјешења Комисије за концесије за одобравање Студије економске оправданости из области минералних ресурса у 2013. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Студија економ. оправданости за додјелу концесије за истраживање архитектонског грађевинског камена - кречњака	Одобрена Студија	„Стражевица“, општина Невесиња	24.04.2013.
2.	Студија економ. оправданости за додјелу концесије за истраживање и експлоатацију кварцита	Одобрена Студија	„Зелиње“, општина Зворник	24.04.2013.

3.	Студија економ. оправданости за додјелу концесије за истраживање архитектонског грађевинског камена - кречњака	Одобрена Студија	„Потком“, општина Берковићи	24.04.2013.
4.	Студија економ. оправданости за додјелу концесије за експлоатацију изворске воде	Одобрена Студија	„Прибитув“, општина Берковићи	24.04.2013.
5.	Студија економске оправданости за истраж. тех. грађ. камена - кречњака	Одобрена Студија	„Баљак“, општина Угљевик	11.06.2013.
6.	Студија економ. оправданости за додјелу концесије за истраживање шљунка	Одобрена Студија	„Доња Трамошница“, општина Пелагићево	02.07.2013.
7.	Студија економ. оправданости за истраживање и експлоатацију антимона	Одобрена Студија	„Подкозара“, „Подхомара“, „Кордићи“, општина Ново Горажде	09.07.2013.
8.	Студија економ. оправданости за истраживање техничког грађевинског камена – дијабаза	Одобрена Студија	„Потконцило“, општина Теслић	21.08.2013.
9.	Студија економ. оправданости за експлоат. тех. грађ. камена -перидотита	Одобрена Студија	„Љубић“, општина Прњавор	04.09.2013.
10.	Студија економ. оправданости за експлоат. тех. грађ. камена –кречњака	Одобрена Студија	„Хреша“, општина Источни Стари Град	31.10.2013.

Укупно је дато 10 (десет) сагласности на Студије економске оправданости из области минералних ресурса.

Табела 10. - Рјешења Комисије за концесије за одобравање Јавног позива из области минералних ресурса у 2013. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Јавни позив за додјелу концесије за експлоатацију архитект. грађ. камена – серпентинита	Одобрен Јавни позив	„Кремна“, општина Прњавор	25.03.2013.
2.	Јавни позив за додјелу концесије за експлоатацију угља	Одобрен Јавни позив	„Угљевик Исток 2“, општина Угљевик	25.04.2013.
3.	Јавни позив за додјелу концесије за истраживање и	Одобрен Јавни позив	„Љубогошта“,	19.07.2013.

	експлоатацију тех. грађ. камена – кречњака		општина Пале	
4.	Јавни позив за додјелу концесије за истраживање тех. грађ. камена - кречњака	Одобрен Јавни позив	„Баљак“, општина Угљевик	19.07.2013.
5.	Јавни позив за додјелу концесије за истраживање и експлоатацију кварцита	Одобрен Јавни позив	„Зелиње“, општина Зворник	13.08.2013.
6.	Јавни позив за додјелу концесије за истраживање и експлоатацију антимона	Одобрен Јавни позив	„Подкозара“, „Подхомара“ и „Кордићи“, општина Ново Горажде	13.08.2013.
7.	Јавни позив за додјелу концесије за експлоатацију тех. грађ. камена – перидотита	Одобрен Јавни позив	„Љубић“, општина Прњавор	22.10.2013.
8.	Јавни позив за додјелу концесије за експлоатацију тех. грађ. камена - кречњака	Одобрен Јавни позив	„Потком“, општина Берковићи	22.10.2013.
9.	Јавни позив за додјелу концесије за истраживање архит. грађ. камена - дијабаза	Одобрен Јавни позив	„Потконцило“, општина Теслић	31.10.2013.
10.	Јавни позив за додјелу концесије за експлоатацију изворске воде	Одобрен Јавни позив	„Прибитув“, општина Берковићи	22.10.2013.
11.	Јавни позив за додјелу концесије за истраживање шљунка	Одобрен Јавни позив	„Доња Трамошница“, општина Пелагићево	26.11.2013.

Укупно је дато 11 (једанаест) сагласности на Јавни позив из области минералних ресурса.

Табела 11. - Рјешења Комисије за концесије којима се одбацују понуде пристигле на Јавни позив из области минералних ресурса у 2013. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Понуда на расписани Јавни позив за додјелу концесије за експлоатацију техничког грађевинског камена – серпентинита (лежиште „Кремна“), општина Прњавор	Одбацује се понуда понуђача „Геопројект“ а.д Бања Лука, због неблаговремености	„Кремна“, општина Прњавор	01.02.2013.

Укупно је донесено 1 (једно) Рјешење којим се одбацује понуда пристигла на јавни позив из области минералних ресурса.

Табела 12. - Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора о концесији из области минералних ресурса у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA д.о.о. Бања Лука	Истраживање кречњака (локалитет Баљак), општина Угљевик	Сагласност за закључење уговора	26.09.2013.
2.	МГ МИНД д.о.о. Мркоњић Град	Експлоатација техничког грађевинског камена - перидотита (локалитет Љубић), општина Прњавор	Сагласност за закључење уговора	26.12.2013.
3.	РИТЕ а.д. Угљевик	Експлоатација угља (локалитети Угљевик Исток и Богутово Село), општина Угљевик	Сагласност за закључење уговора	21.08.2013.
4.	COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA д.о.о. Бања Лука	Експлоатација угља (лежиште Угљевик Исток 2), општина Угљевик	Сагласност за закључење уговора	27.06.2013.
5.	ГРАНИТ а.д. Скопље, Македонија	Експлоатација тех. грађ. камена - серпентинита (лежиште Кремна), општина Прњавор	Сагласност за закључење уговора	15.11.2013.
6.	МАЈНЕХ д.о.о. Пале	Експлоатација тех. грађ. камена - кречњака (лежиште Љубогошта), општина Пале	Сагласност за закључење уговора	26.09.2013.
7.	МГ МИНД д.о.о. Мркоњић Град	Истраживање техничког грађевинског камена – перидотита (локалитет Љубић), општина Прњавор	Сагласност за закључење уговора	29.04.2013.
8.	НИСКОГРАДЊА д.о.о. Лакташи	Истраживање кварцног шљунка (локалитет Милосавци), општина Лакташи	Сагласност за закључење уговора	16.05.2013.
9.	MINECO LIMITED Ltd London	Истраживање и експлоатација антимона – (локалитет Поткозара, Подхомара и Кордићи), општина Ново Горажде	Сагласност за закључење уговора	15.10.2013.
10.	РУДНИК д.о.о. Бијељина	Истраживање камена кварцита (лежиште Зелиње), општина Зворник	Сагласност за закључење уговора	07.11.2013.
11.	WESTERN MINING д.о.о. Бања Лука	Истраж. олова, цинка, бакра и пратећих метала (локалитет Челебић), општина Фоча	Сагласност за закључење уговора	05.03.2013.

Укупно је донесено 11 (једанаест) Сагласности за закључење Уговора о концесији из области минералних ресурса у 2013. години.

Табела 13. - Приједлози рјешења за додјелу концесије из области минералних ресурса у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Локација	Датум доношења Приједлога рјешења
1.	НИСКОГРАДЊА д.о.о. Лакташи	Приједлог Рјешења о додјели концесије за истраживање кварцног шљунка	„Милосавци“, општина Лакташи	16.05.2013.
2.	COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA д.о.о. Бања Лука	Приједлог Рјешења о додјели концесије за експлоатацију угља	„Угљевик Исток 2“, општина Угљевик	27.06.2013.
3.	МАЈНEX д.о.о. Пале	Приједлог рјешења о додјели концесије за експлоат. тех. грађ. камена - кречњака	„Љубогошта“, општина Пале	27.09.2013.
4.	COMSAR ENERGY REPUBLIKA SRPSKA д.о.о. Бања Лука	Приједлог Рјешења о додјели концесије за истраживање кречњака	„Баљак“, општина Угљевик	26.09.2013.
6.	MINECO LIMITED Ltd London	Приједлог Рјешења о додјели концесије за истраживање антимона	„Подкозара“, „Кордићи“, и „Подхомара“ код Новог Града	15.10.2013.
7.	РУДНИК д.о.о. Бијелина	Приједлог рјешења о додјели концесије за истраживање камена – кварцита	„Зелиње“, општина Зворник	07.11.2013
8.	ГРАНИТ а.д. Скопље, Македонија	Приједлог рјешења о додјели концесије за експлоатацију тех. грађ. камена - серпентинита	„Кремна“, општина Прњавор	15.11.2013.
9.	МГ МИНД д.о.о Мркоњић Град	Приједлог рјешења о додјели концесије за истраживање техничког грађевинског камена - перидотита	„Љубићи“ општина Прњавор	26.12.2013.

Укупно је дато 9 (девет) приједлога рјешења за додјелу концесије из области минералних ресурса.

Табела 14. - Рјешења Комисије за концесије о преносу Уговора о концесији и/или власничких права из области минералних ресурса у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	INTEGRAL CARMEUSSE а.д. Добој	Пренос вл. права са „Интеграл инжињеринг“ а.д. Лакташи на новог стицаоца „Carmeusse Eastern Europe,, Holland	Дата сагласност на пренос	20.02.2013.
2.	БРЦ ШЕХЕР д.о.о. Бања Лука	Пренос уговора о концесији на ЈУ Завод за физикалну медицину и рехабилитацију „Др. Мирослав Зотовић“ Бања Лука	Дата сагласност на пренос	25.03.2013.
3.	САРП д.о.о. Козарска Дубица	Пренос 100 % вл. права у концесионару Сарп д.о.о. Козарска Дубица, са власника Тркуља Миље на Привредно друштво „Шумил „ д.о.о Козарска Дубица	Дата сагласност на пренос	26.07.2013.

Укупно су дате 3 (три) сагласности о преносу Уговора о концесији и/или власничких права из области минералних ресурса.

Табела 15. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области минералних ресурса у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	ЗП РУДНИК И ТЕРМОЕЛЕКТРАНА ГАЦКО а.д. Гацко	Експлоатација кречњака (лежиште Поникве), општина Гацко	Сагласност за закључење анекса II уговора	05.03.2013.
2.	БЕНТОНИТ а.д. Шипово	Експлоатација бентонита (лежиште Греда), општина Шипово	Сагласност за закључење анекса III уговора	12.12.2013.
3.	БЕНТОНИТ а.д. Шипово	Експлоатација бентонита (лежиште Соколац), општина Шипово	Сагласност за закључење анекса III уговора	12.12.2013.

Укупно су дате 3 (три) сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области минералних ресурса.

3.3.2. ПРЕГЛЕД ЗАКЉУЧЕНИХ УГОВОРА ПРЕМА ВРСТИ МИНЕРАЛНЕ СИРОВИНЕ

У календарској 2013. години активно је било 96 (деведесет шест) уговора о концесији закључених са 81 (осамдесет једним) правним лицем. Уговори су закључени за сљедеће минералне сировине:

- Кречњак и доломит - истраживање и/или експлоатација техничког грађевинског камена - 34 (тридесет четири) уговора;
- Геотермалне, термоминералне и минералне воде - истраживање и/или експлоатација – 13 (тринаест) уговора;
- Питке воде - истраживање и/или експлоатација – 7 (седам) уговора;
- Магматске и метаморфне стијене (дијабаз, метадијабаз, перидотит, габро, серпентинит, дацит) - истраживање и/или експлоатација техничког грађевинског камена – 9 (девет) уговора;
- Угаљ - истраживање и/или експлоатација угља – 10 (десет) уговора;
- Глине - истраживање и/или експлоатација – 5 (пет) уговора;
- Кречњак - истраживање и/или експлоатација архитектонско-грађевинског камена – 4 (четири) уговора;
- Шљунак и пијесак - истраживање и/или експлоатација – 3 (три) уговора;
- Боксит - експлоатација – 2 (два) уговора;
- Олово и цинк – истраживање, експлоатација и прерада руде – 2 (два) уговора;
- CO₂ гас – експлоатација - 1 (један) уговор;
- Креда - експлоатација – 1 (један) уговор;
- Кварцни пијесак и шљунак – истраживање или експлоатација – 2 (два) уговора;
- Угљоводоници, сирова нафта и гас - истраживање и коришћење – 1 (један) уговор;
- Бор, литијум, натријум, стронцијум, калијум и пратећа асоцијација елемената – истраживање – 1 (један) уговор;
- Антимон – истраживање и експлоатација – 1 (један) уговор.

Код неколико закључених уговора, концесија је додијељена за двије или више различитих минералних сировина (основна и пратећа минерална сировина), као што су: угаљ и креда, полиминерална глина и кварцни пијесак, угаљ и бентонит и друго.

Од укупног броја активних уговора у 2013. години, 11 (једанаест) уговора је током године истекло или раскинуто, и то 5 (пет) уговора је једнострано раскинуто од стране Министарства индустрије, енергетике и рударства, 1 (један) уговор је споразумно раскинут, док је 5 (пет) уговора истекло, од којих су 2 (два) уговора за истраживање реализована, а 3 (три) уговора за истраживање нису реализована због проблема са обезбјеђењем финансијских средстава за реализацију концесионог пројекта или одустајања на основу прелиминарних резултата истраживања.

На крају овог извјештаја налази се прилог бр. 4 – Преглед истеклих и раскинутих уговора о концесији из области минералних ресурса са приказом података о концесионарима и коментарима у вези реализације уговора.

На основу предходно наведеног, може се рећи да је од укупног броја активних уговора закључно са 31.12.2013. године престало да важи 11 (једанаест) уговора, тј. настављено је да се реализује 85 (осамдесет пет) уговора.

На крају овог Извјештаја налази се прилог бр. 3 – Преглед активности на реализацији уговора о концесији из области минералних ресурса са табеларним приказом података о концесионарима и коментарима у вези реализације уговора.

3.3.3. ПРОВЈЕРА РАДА КОНЦЕСИОНАРА

За извјештајну 2013. годину, у складу са законским овлаштењима Комисија за концесије је извршила провјеру рада концесионара, што представља наставак континуираног процеса праћења рада концесионара и реализације уговора о концесији.

Провјера је прије свега била усмјерена на праћење отклањања недостатака уочених током предходних провјера рада Концесионара, као и евидентирање нових проблема и недостатака насталих у извјештајном периоду. Потребно је истаћи да је провјерама посматран цјелокупан период рада концесионара (од закључења уговора до момента провјере рада концесионара).

Провјера рада концесионара је између осталог обухватила провјеру реализације уговорних обавеза и реализације планираних активности дефинисаних Студијом економске оправданости, а који се односе на следеће:

- податке о привредним друштвима (рјешења о регистрацији);
- обавезу плаћања концесионе накнаде;
- обавезу уписа концесионог права, односно права коришћења предмета концесије, у земљишне књиге и друге евиденције о некретнинама;
- податке о броју и квалификационој структури запослених (остварени број запослених у односу на планирано запошљавање);
- обавезу оптималности кориштења минералне сировине и реализацију планиране производње према Студији економске оправданости;
- обавезу прибављања сагласности, одобрења и дозвола (локацијски услови, одобрење за грађење, водна дозвола, еколошка дозвола, употребна дозвола за изграђене рударске и друге објекте и др.);
- обавезу осигурања објеката и постројења, као и осигурања запослених радника ангажованих на предмету концесије;
- производњу (планирана и остварена производња);
- рјешавање имовинско – правних односа на парцелама које су предмет концесије;
- обавезу израде техничке документације потребне за реализацију уговора о концесији;
- обавезу контроле стања откопаних маса;
- обавезу рекултивације;
- обавезу провођења мјера заштите на раду, заштите животне средине, здравља људи и материјалних добара.

Комисија за концесије је у извјештајном периоду извршила провјеру рада концесионара обиласком на лица мјеста, разговором са представницима концесионара и увидом у тражену документацију на основу чега су сачињени записници. Такође, Комисија је била у сталном контакту са представницима концесионара, прикупљала је и анализирала извјештаје и документацију о реализацији концесионог посла, како би стекла што бољи увид у вези са реализацијом уговора о концесији. Пажљивом анализом дошло се до следећих закључака:

- У вези са подацима о концесионим предузећима Комисија је на основу увида у рјешења о регистрацији и актуелне изводе из судских регистара евидентирала све промјене извршене код регистрационих судова у рјешењима о регистрацији привредних друштава и вршила провјеру њихове усклађености са Законом о концесијама и Законом о привредним друштвима.
- Концесиона накнада за кориштење минералних сировина је одређена (уговорена) на основу Правилника о утврђивању критеријума за одређивање висине концесионе накнаде („Службени гласник Републике Српске, број: 45/07) и Правилника о начину утврђивања висине концесионе накнаде за кориштење минералних сировина („Службени гласник Републике Српске, број: 5/03), и углавном износи 3,4 – 4,0 процента од укупног годишњег бруто прихода оствареног кориштењем минералног ресурса. Она директно зависи од вриједности и врсте минералне сировине, те других фактора који су дефинисани Студијом економске оправданости. Битно је истаћи да постоје и уговори старијег датума код којих се концесиона накнада не обрачунава на укупан приход, већ се одређује према јединици мјере. Праћење укупно уплаћеног износа концесионе накнаде за кориштење минералних ресурса, по годинама реализације закључених уговора је сложен посао, који подразумева чврсту сарадњу већег броја републичких институција. Обавезу плаћања концесионе накнаде већи број привредних друштава углавном извршава редовно, како је и одређено уговором о концесији. Провјерама је такође утврђено да постоје привредна друштва која не уплаћују концесиону

накнаду на вријеме, или је уопште не уплаћују. Ту се прије свега мисли на концесиона предузећа код којих постоји озбиљан заостатак у реализацији потписаних уговора и предузећа која нису отпочела са комерцијалним радом у роковима дефинисаним уговором. Током провјера рада концесионара, Комисија је уочила да су у извјештајном периоду биле појачане контроле од стране Пореске управе Републике Српске, која је између осталог контролисала начин обрачуна и уплате концесионе накнаде. Комисија је мишљења да ове контроле имају пун ефекат само у случају сагледавања везе између начина обрачуна концесионе накнаде, цијене минералне сировине која представља основицу за обрачун концесионе накнаде и количине експлоатисане минералне сировине.

Подаци којима Комисија располаже говоре у прилог чињеници да су ефекти реализације концесионих послова на експлоатацији минералне сировине, поред свих проблема који постоје изражени у виду пораста прихода у Буџет Републике Српске, те очекивати је да би се овај тренд требао наставити и у слиједећим годинама, кроз реализацију потписаних уговора. Овом приходу треба додати и индиректне ефекте закључених уговора о концесији и рада концесионих предузећа који се огледају у запошљавању радника, приходима од плата и доприноса, затим директним и индиректним приходима од пореза које плаћају концесиона предузећа.

- У складу са Законом о измјенама и допунама закона о одржавању премјера и катастра земљишта („Службени гласник Републике Српске“, број: 15/10) Концесионари су вршили упис права коришћења некретнина из уговора о концесији у катастар непокретности. Може се констатовати да је у поређењу са предходним извјештајним периодом дошло до позитивног помака у вези извршавања ове уговорне обавезе. Такође, треба истаћи да и даље постоји одређен број Концесионара који није предузимао активности на књижењу права из уговора о концесији у земљишне књиге и друге регистре некретнина.
- На основу систематизовања података о броју запослених радника на реализацији послова везаних за предмет концесије може се закључити да је код привредних друштава која раде у складу са планираним обимом производње број радника остао на достигнутом нивоу, или је дошло до благог повећања броја извршилаца, док је код предузећа која биљеже пад пословних активности дошло до смањења броја радника. Уочено је такође, да годинама постоје предузећа код којих не долази до промјена броја запослених, тј. предузећа имају запосленог једног радника или немају запослених радника, а носиоци су уговора о концесији. Комисија сматра да је код таквих предузећа потребно преиспитати уговорни однос и сагледати њихове могућности у вези реализације концесионог посла.
- Као и досада, Комисија је и у овом извјештајном периоду вршила провјеру оптималности кориштења минералне сировине. Треба истаћи да већи број уговора садржи одредбу оптималности кориштења минералне сировине, која практично дефинише минималну годишњу производњу концесионог предузећа (производња изнад прага рентабилности дефинисаног Студијом економске оправданости). Провјером је утврђено да одређени број предузећа испуњава уговорну обавезу која се односи на оптималност кориштења минералне сировине, односно обим производње је изнад процента дефинисаног уговором. Под утицајем економске кризе која траје већ неколико година и која је захватила просторе Републике Српске уочено је код неких предузећа која су успјешно пословала да је дошло до пада пословних активности, што је утицало на значајан пад обима производње, и створило проблеме у пословању истих („Херцеговинапутеви“ а.д. Требиње, Г.П. „Пут“ Источно Сарајево, „Камени агрегати“ а.д. Бања Лука, „Рудник каолина Мотајица“ а.д. Кобаши, општина Србац и др.). Такође, потребно је рећи да одређен број предузећа од почетка комерцијалног рада није достигао производњу изнад процента којим је одређена оптималност кориштења минералне сировине. Свеобухватном анализом рада ових концесионих предузећа утврдила би се оправданост постојања закључених уговора. Уколико се утврди да такви уговори немају

оправданост постојања, Комисија је мишљења да треба приступити раскидању истих како би се јавна добра ослободила потенцијалним концесионарима.

- Може се констатовати на основу прикупљених података да и даље неки концесионари не посједују дозволе, одобрења и сагласности које су им неопходне за почетак комерцијалног рада у складу са важећом законском регулативом. Таква предузећа се налазе у комерцијалном раду, а немају употребну дозволу или неко друго одобрење. Потребно је истаћи да већина концесионара посједује важеће водне и еколошке дозволе, или су у поступку добијања истих. Комисија констатује да је интензивнијим радом инспекцијских органа у 2013. години направљен позитиван помак у вези испуњавања ових уговорних обавеза. Треба узети у обзир и објективне проблеме са којима се концесионари сусрећу, а они се односе на спорост у издавању дозвола, сагласности и одобрења од стране надлежних институција, те је убудуће потребно радити на максималном скраћењу времена за издавање истих, а све у циљу обезбјеђења повољнијих услова за привређивање.
- Обавезу осигурања запослених радника извршавају готово сви Концесионари, док обавезу осигурања објеката, постројења и механизације избјегава велики број Концесионара („Асо trade“ д.о.о. Котор Варош, Г.П. „Јединство“ а.д. Градишка, „Геокоп“ д.о.о. Дервента и др.). Концесионари избјегавање обавезе осигурања правдају високим премијама осигурања, старом опремом коју осигуравајуће куће не желе да осигурају, као и великим трошком у отежаним условима пословања. Комисија је мишљења да поред проблема са којима се сусрећу концесионари треба узети у обзир да неизвршавање ове уговорне обавезе може представљати озбиљан ризик у реализацији концесионог посла.
- Комисија континуирано прати податке о планираним, произведеним и отпремљеним количинама минералне сировине, као и стање залиха и врши упоређивање са планираним из Студије економске оправданости. Може се констатовати да одређени број привредних друштава поред отежаних услова пословања одржавају достигнути ниво производње и продаје, неки биљеже раст, док је код других примјетан пад настао усљед смањења потражње, као и других фактора. Комисија ће и у наредном периоду наставити пратити ове податке и пажљиво их анализирати.
- Код концесионих предузећа која уредно извршавају уговорене обавезе може се констатовати да су имовинско - правни односи углавном ријешени, или се рјешавају у фазама предходних проширењу радова на експлоатацији. Ово се прије свега односи на откуп земљишта од физичких и правних лица који су власници тог земљишта, или регулисање кориштења земљишта путем уговора о закупу. Провјерама је утврђено да на земљишту које је у својини Републике Српске, и које је дато на кориштење правним лицима путем уговора о концесији постоје одређени проблеми који се односе на искњижавања предходних корисника и укњижавања нових, првенствено кад је ријеч о шумском земљишту и кршу на којем је као корисник уписано ЈП „Шуме Српске“ а.д. Соколац, односно њихова шумска газдинства. Још увијек постоје концесиона предузећа која нису ријешила имовинско – правне односе, а налазе се у комерцијалном раду („Бијеле воде Каменолом“ д.о.о. Трново, „Дијабаз“ д.о.о. Костајница и др.). У неким случајевима постоје и објективни разлози настали усљед немогућности уласка у посјед предмета концесије („Аргентум 09“ д.о.о. Сребреница), проблема са земљиштем које се води као непокретност Министарства одбране Босне и Херцеговине („Каменолом Добрња“ д.о.о. Бања Лука) што онемогућава концесионаре да прибаве потребне сагласности, одобрења и дозволе, које су неопходне за одобравање извођења радова према израђеној техничкој документацији. Предузећа код којих је евидентан застој у реализацији концесионог посла углавном нису предузимала активности за рјешавање имовинско - правних односа.
- Представници Комисије су током провјера рада концесионара пажњу обратили и на достигнути ниво израђене техничке документације. Може се констатовати да постоји одређен

помака у односу на предходни извјештајни период. Код концесионих предузећа која пословне активности извршавају у уговореним роковима, радови на експлоатацији се изводе према одобреним (од стране надлежног министарства) главним и допунским рударским пројектима. Такође, ова привредна друштва посједују Елаборате о резервама, као и другу техничку документацију. Уочено је да постоји одређен број концесионих предузећа која изводе радове на експлоатацији минералне сировине без одобрене техничке документације, или на основу упрошћених рударских пројеката по којима су извођени радови на истраживању. У неким случајевима спорост издавања дозвола, сагласности и одобрења од стране надлежних институција директно утиче на ову проблематику, што концесионаре одређује да отпочну са извођењем радова на експлоатацији без одобрене техничке документације. Комисија је провјерама на терену и увидом у записнике и рјешења Републичке управе за инспекцијске послове (рударског и геолошког инспектора) увидјела да се предузимају активности које би требале дати позитивне резултате у вези рјешавања ових проблема.

- Комисија је током провјера утврдила да се не врши контрола стања откопаних маса на годишњем нивоу од стране верификоване стручне установе коју је овластио концедент, а како је дефинисано уговором о концесији. Комисија даље сматра да вођење књиге резерви и геодетско снимање стања радова на експлоатацији није извршавање горе поменуте уговорне обавезе. Неопходно је предузети кораке како би верификована стручна установа коју је овластио концедент вршила контролу стања откопаних маса. Такође, увидом на лицу мјеста утврђено је да одређени број концесионара нема уграђену мјерну опрему за мјерење отпремљених количина материјала, већ то врши слободном процјеном материјала у кашици утоварног средства. Код уговора закљученог за експлоатацију термалне воде уочено је да се мјерно мјесто налази на краковима цјевовода у објектима гдје се вода користи, а не непосредно на излазу из експлоатационе бушотине како је то дефинисано уговором. (ЈУ „Бања Дворови“ Бијељина).
- За период након завршетка експлоатације минералне сировине изузетну важност има рекултивација деградираних земљишта. Експлоатацијом минералних сировина врши се трајна деградација земљишта које уколико се не изврши рекултивација (обликовање и пренамјена простора) у будућности може да има веома негативне утицаје по животну средину. У погледу пројектне документације може се констатовати да концесиона предузећа која су достигла одређени ниво израђене пројектне документације према којој изводе радове на експлоатацији минералне сировине су израдила и пројекат рекултивације, док има и концесионих предузећа која немају израђену техничку документацију за рекултивацију. Провјерама на локалитетима гдје је експлоатација дјелимично или у потпуности завршена, представници Комисије нису уочили да се проводе значајније активности на рекултивацији деградираних земљишта, или не у мјери како је то предвиђено пројектом рекултивације. Из тих разлога Комисија изражава бојазан да уговорено обезбјеђење рекултивације у износу 5% од годишњег бруто прихода оствареног у послједње три пословне године не даје довољну гаранцију да ће рекултивација бити извршена. На примјер, уколико би дошло до значајног смањења пословних активности концесионог предузећа у послједње три године пословања, то би произвело и значајно смањење укупног бруто прихода, што свакако није довољна гаранција уколико се рекултивација не изврши, да ће се моћи извршити из средстава обезбјеђених активирањем банкарске гаранције. Комисија је у више наврата као могуће рјешење овог проблема предлагала издвајање средстава на годишњем нивоу у износу који је планиран пројектом рекултивације, чиме би се, након завршетка експлоатације осигурало да се изврши рекултивација и санирају велике деградираних површине које представљају озбиљну пријетњу за животну средину.
- У извјештајној години је направљен одређени напредак у вези провођења мјера заштите животне средине, здравља људи и материјалних добара. Представници Комисије су увидом у дату документацију уочили да постоји одређен број концесионих предузећа која врше

континуирани мониторинг утицаја експлоатације на животну средину и према налазу мониторинга, уколико се утврди повећање измјерених параметара изнад граничних вриједности предузимају мјере заштите. Уочено је да одређен број каменолома који посједују постројења за дробљење и класирање камена имају инсталирана постројења за отпашивање што значајно спрјечава негативан утицај прераде минералне сировине на животну средину и здравље људи. Поред наведеног, треба рећи да то још увијек није довољно и да постоје примјери гдје се не проводе мјере заштите животне средине и здравља људи („Херц градња“ д.о.о. Билећа и др.). Интензивнијим радом инспекцијских органа очекује се помак у провођењу ових мјера.

3.3.4. ПРЕГЛЕД АКТУЕЛНИХ ПРОБЛЕМА, КОЈИ СУ ПРИСУТНИ КОД РЕАЛИЗАЦИЈЕ УГОВОРА О КОНЦЕСИЈИ

Концесиона политика у области минералних ресурса у протеклом периоду сигурно је допринијела привредном развоју Републике Српске, што се огледа у покретању производње у овом сектору, запошљавању и другом. Ефекти уступања јавних добара у области минералних ресурса, већ се могу сагледати, али најбоље ће се сагледати у будућности када дође до потпуне стабилизације привредне и економске ситуације и у том смислу се поправи укупан привредни амбијент.

Како би се обезбиједило стабилно пословање концесионих предузећа, потребно је радити на отклањању уочених слабости и проблема, идентификованих анализом реализације закључених уговора, као и осталих сегмената који утичу на њихов рад, а који су добрим дијелом идентификовани и у протеклим извјештајним периодима и односе се на следеће:

- Важећим Законом о водама регулише се да је дислокација и вађење материјала у коритима и водном земљишту, дозвољена у обиму и на начин којим се уређује корито и водно земљиште, или ако служи спровођењу мјера заштите, на основу издатих водоправних аката. Веома често се у протеклом времену дешавало да правна или физичка лица без икаквих одобрења, или на основу рјешења за вађење материјала издатих на њихово име у сврху одржавања корита и коришћење водног земљишта врше нелегалну експлоатацију шљунка, пијеска и камена. Ступањем на снагу новог Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13) као предмет концесије одређено је вађење материјала из водотока (шљунка, пијеска, камена) према Програму уређења водотока и кориштење водног земљишта за реализацију неке од привредних дјелатности или за реализацију других предмета концесије у складу са Законом о концесијама. Надлежно Министарство је ступањем на снагу новог Закона о концесијама ставило ван снаге Правилник којим је било регулисано вађење материјала у коритима у сврху уређења корита. Од тада нису предузимане значајне активности у правцу увођења овог предмета концесије у концесионе оквире, тако да је резултат свега тога да и даље немамо закључених уговора о концесији у овој области. Комисија је као и у предходним годинама остала на истом становишту да је неопходно са једне стране предузети снажније активности у циљу што скоријег увођења ове области у концесије, а са друге стране максимално појачати рад инспекцијских органа како би се спрјечиле досадашње злоупотребе и наносења огромне штете животnoj средини, као и Буџету Републике Српске. Комисија је у претходним извјештајима истицала да у земљама окружења постоји закључен велики број уговора из ове области, док у Републици Српској и даље нема нити једног закљученог уговора и поред интензивне и већим дијелом непланске експлоатације, те је неопходно предузети одговарајуће кораке од стране надлежних институција.
- Комисија је извршавајући законску обавезу провјере рада концесионара на терену прикупила податке на основу којих се може констатовати да је и даље изражен проблем нелегалне експлоатације минералних ресурса, а који је у супротности са важећом законском регулативом. Нелегална експлоатација се односи на експлоатацију шљунка и пијеска, техничког – грађевинског камена, кварцног пијеска, архитектонског–грађевинског камена,

разних врста глина, експлоатацију геотермалних вода за потребе бањског лијечења и друго. На овај начин се концесиона предузећа доводе у неравноправан положај, јер су изложена нелојалној конкуренцији, која директно утиче на отежано пословање истих. Током протеклих година Комисија је у више наврата скретала пажњу на овај проблем, истицала потребу већег ангажмана инспекцијских органа на терену, као и јачу институционалну, законску и сваку другу подршку како би се овај проблем рјешило, али значајних помака у правцу његовог рјешавања није било.

- На основу података са којима Комисија располаже може се закључити да се и даље један број привредних друштава већ дуги низ година налази у појединим фазама додјеле концесије, а да се ти поступци не завршавају („Јапра“ а.д. Нови Град, „Arcelor Mittal“ д.о.о. Приједор, „Козарапутеви“ а.д. Бања Лука, „Приједорпутеви“ а.д. Приједор и др.). Комисија је мишљења да је након толико протеклог времена веома тешко на законит начин наставити и окончати ове поступке закључењем уговора са понуђачима. Надлежно Министарство у сарадњи са Комисијом би требало утврдити на који начин, и са којим понуђачима је могуће окончати поступке додјеле концесија, као и које поступке није могуће завршити, све у циљу рјешавања овог дугогодишњег проблема.
- Комисија је у својим предходним извјештајима у више наврата напомињала да се одређене експлоатације минералних сировина одвијају на основу одобрења за експлоатацију издатих у складу са законском регулативом из тог времена. Ступањем на снагу новог Закона о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/12) привредна друштва која су вршила експлоатацију по основу ових одобрења била су дужна у року од 6 (шест) мјесеци од дана ступања на снагу овог Закона покренути поступак за додјелу концесија у складу са Законом о концесијама. Новим Законом о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13) у прелазним и завршним одредбама дефинисано је да привредна друштва која у обављању дјелатности користе јавна добра, природна богатства и друга добра од општег интереса, а немају закључен уговор о концесији дужна су да поднесу понуду за додјелу концесије надлежном органу у року од 6 (шест) мјесеци од дана ступања на снагу овог закона ради додјеле концесије. Даље је речено да је надлежни орган дужан да поступак додјеле концесије оконча у року годину дана од дана подношења понуде. Комисија сматра да сва одобрења за експлоатацију минералних сировина треба ставити ван снаге, поступке додјеле концесије код таквих привредних друштва окончати у што краћем року, односно да треба поступити у складу са Документом о политици додјеле концесија („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/06), одредбама Закона о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/12) и Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13). Овим би се коначно створили услови за равноправанији положај свих привредних субјеката у овој области привређивања.
- Грађевинска предузећа која имају закључене уговоре о концесији, а чија је пословна активност усмјерена на извођење радова у области грађевинарства (нискоградња и високоградња), углавном експлоатисану минералну сировину користе за властите потребе. У више случајева представници Комисије су уочили да је јединична цијена појединих производа (фракција) која се узима као основица за обрачун концесионе накнаде испод стварне тржишне цијене, што утиче на смањење основице за обрачун концесионе накнаде. Комисија је мишљења да би концесиону накнаду у оваквим случајевима требало обрачунавати према јединици мјере.
- Ефекти концесионих улагања по основу квалитета, квантитета и пласмана минералних сировина указују да производња техничког грађевинског камена у великој мјери омогућава примјену ове врсте минералне сировине у асфалтним и бетонским мјешавинама, код изградње путева као тампон, затим имамо сировине које се користе као енергетска минерална сировина за рад термоелектрана и топлана, вода за пиће се флашира, геотермална вода се користи за загријавање просторија путем топлотно – измјењивачких станица, термална вода за

бањско лијечење, минералне сировине које имају примјену у керамичкој индустрији, производњи алуминијума и друго.

Највећи број сировина које се експлоатишу пласира се на тржишту Босне и Херцеговине и регионалном тржишту (Србије, Хрватске и Црне Горе). Предузећа у малим количинама извозе минералне сировине и производе на европско тржиште, осим Гросс д.о.о. Градишка, будући да су олово и цинк берзански производи.

- У досадашњој додјели концесија у области минералних ресурса може се примјетити да је у појединим регијама изражена концентрација концесионих пројеката који се односе на експлатацију исте врсте минералне сировине, што је довело до предимензионисања капацитета за прераду минералне сировине (регија града Добоја). Резултат тога је затварање каменолома или значајан пад производње („Nexe-kamen“ д.о.о. Добој, „Татић“ д.о.о. Осјечани и др.). Политиком додјеле концесија ресорно Министарство, и Комисија за концесије убудуће требају обратити посебну пажњу код додјеле нових концесија у појединим регијама.
- Позитивних помака у вези са коришћењем вода у протеклој извјештајној години није било, те је неопходно предузети активности од стране надлежних органа како би се покушали створити одговарајући услови чиме би се одблокирала реализација уговора код којих постоји евидентан застој. Потребно је истаћи да концесиона предузећа код којих се концесиони уговори реализују такође, биљеже смањење прихода у календарској 2013. години. Дуже вријеме нема позитивних помака код два концесиона предузећа која имају изграђене објекте и инсталирана постројења за флаширање воде, али нису у комерцијалном раду („Високоалкалне воде - AQUA ALCA“ д.о.о. Дервента и „AQUA LIFE“ д.о.о. Соколац). Друга два концесиона предузећа раде повремено са минималним капацитетом („Круна вода“ д.о.о. Мркоњић Град и „Инстел“ д.о.о. Чајничке). Разлог за такво стања између осталог представља нелојална конкуренција из земаља окружења, као и Федерације Босне и Херцеговине, недостатак обртних средстава, предимензионисаност капацитета постројења за пуњење у односу на тржишни удио и друго.
- Без предходно прибављене сагласности Комисије и одобрења концедента у смислу члана 33. став 2. Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 25/02, 91/06 и 92/09), као и одредаба Правилника о поступку преноса уговора о концесији и преноса власничких права концесионара („Службени гласник Републике Српске“, број: 60/11), вршене су промјене власничке структуре у проценту већем од 30%. Комисија је о овоме упознала надлежно Министарство, Нотарску комору Републике Српске и Окружне привредне судове у Републици Српској ради спријечавања посљедица које убудуће могу да настану провођењем овог правног посла („Планински студенац“ д.о.о. Цапарде - Осмаци, ГП „Јединство“ а.д. Градишка, „Алпине рудник кречњака Лапишница“ д.о.о. И. Сарајево). Новим Законом о концесијама дошло је до промјене процента са 30% на 50%, тако да је код промјене власничке структуре у концесионом предузећу изнад 50% потребно прибавити предходну сагласност Комисије за концесије.
- Поступком провјере је утврђено да се једно концесионо предузеће налази у поступку стечаја („Цер“ а.д. Прњавор), а друга концесиона предузећа имају блокиране жиро – рачуне у периоду дужем од шест мјесеци („Мермер“ а.д. Челинац и „Priedor Cement Company“ д.о.о. Приједор) што представља основ за раскид уговора о концесији.

3.3.5. ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ НА РЕАЛИЗАЦИЈИ УГОВОРА О КОНЦЕСИЈИ ИЗ ОБЛАСТИ МИНЕРАЛНИХ РЕСУРСА

У прилогу бр. 3. - Извјештаја о раду Комисије за концесије Републике Српске за 2013. годину, дат је табеларни преглед активности на реализацији уговора о концесији из области минералних ресурса у 2013. години.

3.3.6. ПРЕГЛЕД ИСТЕКЛИХ И РАСКИНУТИХ УГОВОРА ИЗ ОБЛАСТИ МИНЕРАЛНИХ РЕСУРСА

У прилогу бр. 4.- Извјештаја о раду Комисије за концесије Републике Српске за 2013. годину, дат је табеларни преглед истеклих и раскинутих уговора у 2013. години.

3.3.7. ЗАКЉУЧЦИ

1. Да би се обезбједио будући раст и развој концесионих предузећа и отклониле слабости које су уочене, потребно им је пружити системску подршку, која се у првом реду односи на:
 - покретање већих грађевинских радова (путеви, изградња – станоградња, енергетски објекти, остала инфраструктура, реконструкција и др.) у којима би домаћа предузећа користила домаће сировине;
 - рјешавање проблема пласмана минералних сировина и готових производа на друга, регионална и европска тржишта;
 - рјешавање проблема нелојалне конкуренције настале експлоатацијом минералних сировина у Федерацији Босне и Херцеговине и нелегалне експлоатације у Републици Српској;
 - обезбјеђење већих развојних средстава за оживљавање инвестиционих активности у концесионим предузећима, замјену застарјеле опреме и повећање запошљавања;
 - стварање позитивне климе у друштву за сваку озбиљну инвестицију која треба да доведе до позитивног исхода код реализације концесионих пројеката.
2. Сагледавањем везе између начина обрачуна концесионе накнаде, утврђене јединичне цијене минералне сировине која представља основицу за обрачун концесионе накнаде и стварне количине експлоатисане минералне сировине је једини начин правилног утврђивања обавеза концесионих предузећа по основу кориштење природних богатстава. Праћење укупно уплаћених износа концесионе накнаде по годинама реализације концесионог пројекта захтјева сарадњу већег броја републичких институција. Надлежно Министарство је у поступку доношења Правилника о критеријуму за одређивање висине концесионе накнаде и висине гаранција, који би требао узети у обзир нарочито карактер концесионе накнаде и њену висину, како би се избјегло плаћање накнаде по два различита основа.
3. Законом о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13) као предмет концесије одређено је вађење материјала из водотока (шљунка, пијеска, камена) према Програму уређења водотока и кориштење водног земљишта за реализацију неке од привредних дјелатности или за реализацију других предмета концесије у складу са Законом о концесијама. Надлежно Министарство је ступањем на снагу новог Закона о концесијама ставило ван снаге Правилник којим је било регулисано вађење материјала у коритима у сврху уређења корита. На основу горе наведеног неопходно је предузети активности у циљу увођења ове области у предмет концесија, како би се спријечиле досадашње злоупотребе које су произвеле огромну штету како по животну средину, тако и по Буџет Републике Српске.
4. Увидом у документацију којом располаже Комисија и жалбе од стране трећих лица, дошли смо до закључка да се један број привредних друштава већ дужи временски период налази у некој од фаза поступка додјеле концесије, те да ови поступци до сада нису окончани. Неопходно је да надлежно министарство, у сарадњи са Комисијом, заврши започете поступке додјеле концесије. Сва одобрења на основу којих привредна друштва врше експлоатацију минералних сировина треба ставити ван снаге, и у што краћем законском року потребно је провести поступке додјеле концесије, како би се поступило у складу са Документом о политици додјеле концесија („Службени гласник Републике Српске“, број: 31/06), Законом о рударству („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/12) и Законом о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/13).

5. Код концесионих предузећа која експлоатисану минералну сировину (технички - грађевински камен) користе за обављање послова у области грађевинарства, односно за обављање основне дјелатности, установљено је да приказују нижу вриједност материјала од тржишне, што директно утиче на обрачунати износ концесионе накнде. Комисија сматра да је потребно од стране концедента покренути иницијативу за измјену члана уговора који дефинише начин обрачуна концесионе накнде са процента на укупан бруто приход, на обрачун по јединици мјере. Контрола стања откопаних маса на годишњем нивоу требало би да се врши од стране верификоване стручне установе коју је овластио Концедент, а како је дефинисано уговором о концесији. То представља једини исправан начин контроле и утврђивања стварних количина експлоатисане минералне сировине.

6. Комисија има резерву око уговореног обезбјеђење рекултивације у износу 5% од годишњег бруто прихода оствареног у последње три пословне године, јер то не даје довољну гаранцију да ће рекултивација бити извршена. Значајнијим смањењем пословних активности концесионог предузећа у посљедње три пословне године, уколико концесионар не изврши рекултивацију, средствима од банкарске гаранције неби било могуће извршити исту. Могуће рјешење овог проблема представља издвајање средстава на годишњем нивоу у износу који је планиран пројектом рекултивације.

3.4. Активности Комисије из области трговине и туризма

3.4.1. РЈЕШЕЊА КОМИСИЈЕ

У току 2013. године, Министарство трговине и туризма упутило је 8 (осам) захтјева, који су се односили на рјешавање предмета из области трговине и туризма.

У току 2013. године, из области трговине и туризма, Комисија је донијела и упутила Министарству трговине и туризма:

- 2 Рјешења за одобравање Студије економске оправданости;
- 2 Рјешења за одобравање Јавног позива;
- 1 Рјешење за вођење преговора са понуђачима из области трговине и туризма;
- 1 Рјешење за закључење уговора о концесији из области трговине и туризма;
- 1 Рјешење о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесијама и
- 1 Закључак којим се понуда пристигла на Јавни позив враћа ресорном министарству .

Министарство трговине и туризма доставило је Комисији 1 (један) закључен уговор о концесијама из области туризма у 2013. години.

У табелама 16., 17., 18., 19.,20.,21.,и 22. дат је преглед рјешења и закључака Комисије у 2013. години из области трговине и туризма;

Табела 16. - Преглед закључених уговора о концесији из области трговине и туризма у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Бр. Уговора	Датум закључења Уговора

1.	GB IMMO d.o.o. Vanja Luka	Кориштење земљишта ради изградња Туристичког центра „Клековача“	14-01-3813-26/13	01.07.2013
----	---------------------------	---	------------------	------------

Укупно је закључен 1 (један) уговора о концесији из области трговине и туризма објеката.

Табела 17.- Рјешења Комисије за концесије за одобравање Студије економске оправданости из области трговине и туризма у 2013. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Студија економ. оправданости за додјелу концесије за кориштење земљишта ради изградње туристичког центра	Одобрена Студија	„Клековача“, општина Петровац	15.02.2013.
2.	Студија економ. оправданости за додјелу концесије за кориштење Билећког језера ради изградње туристичко-спортско-рекреативног комплекса	Одобрена Студија	Билећко језеро, подручје општине Билећа	28.05.2013.

Укупно су дате 2 (двје) сагласности на Студије економске оправданости из области трговине и туризма.

Табела 18. - Рјешења Комисије за концесије за одобравање Јавног позива из области трговине и туризма у 2013. години :

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Јавни позив за додјелу концесије за кориштење земљишта за изградњу туристичког центра	Одобрен Јавни позив	Планина „Клековача“, општина Петровац	29.03.2013.
2.	Јавни позив за додјелу концесије за кориштење Билећког језера ради изградње туристичко-спортско-рекреативног комплекса	Одобрен Јавни позив	Билећко језеро, подручје општине Билећа	29.03.2013.

Укупно су дате 2 (двје) сагласности на Јавни позив из области трговине и туризма.

Табела 19.- Рјешења Комисије за концесије за вођење преговора са понуђачима из области трговине и туризма у 2013. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Понуда на расписани Јавни позив за додјелу концесије за кориштење земљишта ради изградња Туристичког центра „Клековача“	Сагласност за вођење преговора	Планина Клековача, општина Петровац	03.06.2013.

Укупно је донесено 1 (једно) Рјешење којим се даје овлаштење за вођење преговора са понуђачем из области трговине и туризма

Табела 20. -Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора о концесији из области трговине и туризма у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
1.	GB IMMO d.o.o. Vanja Luka	Кориштење земљишта ради изградња туристичког центра „Клековача“	Сагласност за закључење уговора	06.06.2013.

Укупно је дато 1 (једно) Рјешење за закључење уговора о концесији из области трговине и туризма

Табела 21. - Рјешење Комисије за концесије о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији из трговине и туризма у 2013. години :

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	GB IMMO d.o.o. Vanja Luka	Кориштење земљишта ради изградње Туристичког центра „Клековача“ , општина Петровац	Сагласност за закључење анекса уговора	13.09.2013.

Укупно је дата 1 (једна) сагласност за закључење анекса уговора о концесији из области трговине и туризма.

Табела 22.- Рјешења Комисије за концесије којима се враћају понуде пристигле на Јавни позив из области трговине и туризма у 2013. години:

р/б	Предмет	Статус	Локација	Датум доношења Рјешења
1.	Понуда на расписани Јавни позив за додјелу концесије за кориштење Билећког језера	Понуда понуђача „DOMINO RESORT“ d.o.o Bileća не задовољава	Билећко језеро, подручје општине	07.11.2013.

	ради изградње туристичко-спортско-рекреативног комплекса	тражене услове из Јавног позива те се иста враћа министарству	Билећа	
--	--	---	--------	--

Укупно је донесено 1 (једно) Рјешење којим се враћа понуда пристигла на јавни позив из области трговине и туризма.

3.5. Активности Комисије из области приређивања игара на срећу

3.5.1. РЈЕШЕЊА КОМИСИЈЕ

У току 2013. године, Министарство финансија упутило је 1 (један) захтјев, који се односио на рјешавање предмета из области приређивања игара на срећу.

У току 2013. године, из области приређивања игара на срећу Комисија је донијела и упутила Министарству финансија:

- 1 Рјешење о давању сагласности за закључење анекса II уговора о концесији из области игара на срећу.

Табела 23. - Рјешење Комисије за концесије о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области игара на срећу у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	„GRAND“ L.t.d. d.o.o. Ванја Лука	Привређивање игара на срећу у казину	Сагласност за закључење анекса II уговора	04.04.2013.

Укупно је дата 1 (једна) сагласност за закључење анекса уговора о концесији из области игара на срећу у 2013. Години.

3.6. Активности Комисије из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара

3.6.1. РЈЕШЕЊА КОМИСИЈЕ

У току 2013. године, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је упутило 11 захтјева, који су се односили на рјешавање предмета из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара у Републици Српској.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је Комисији доставило 1 (један) закључен уговор о концесијама из области коришћења пољопривредног земљишта.

У току 2013. године, из области коришћења пољопривредног земљишта, земљишта и водних добара, Комисија је донијела и упутила Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде:

- 4 Рјешења о давању сагласности за закључење уговора о концесијама;
- 2 Рјешења о преносу уговора о концесији или преносу власничких права концесионара;
- 5 Рјешења о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији.

У табелама 24.,25. и 26 , дат је преглед рјешења Комисије у 2013. години из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра;

Табела 24. - Преглед закључених уговора о концесији из области коришћења земљишта у 2013.години:

р/б	Концесионар	Предмет	Бр. уговора	Датум закључења уговора
1.	ГОЛД МГ д.о.о. Доњи Жабар	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 68,4821 ха)	12.03.5-5248-2/13	31.05.2013.

Укупно је закључен 1 (један) уговор о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водног добра.

Табела 25. -Рјешења Комисије о давању сагласности за закључење уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и коришћења водног добра у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења Рјешења
3.	„Голд МГ “ д.о.о. Доњи Жабар	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 68,4821 ха)	Сагласност за закључење уговора	26.04.2013.
2.	„Кусић путеви “ д.о.о. Прњавор	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 130,2497 ха)	Сагласност за закључење уговора	16.05.2013.
1.	„АГРОУНИЈА “ д.о.о. Србац	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 427,7565 ха)	Сагласност за закључење уговора	15.10.2013.
4.	„Бутрех-Рибарство “ д.о.о. Требиње	Коришћење дијела водотока ријеке Дрине за изградњу кавезног рибњака	Сагласност за закључење уговора	15.11.2013.

Укупно је дато 4 (четири) сагласности за закључење уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и коришћења водног добра.

Табела 26. - Рјешења Комисије за концесије о преносу уговора о концесији или преносу вл. права концесионара из области пољопривреде у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	„КРЕАТОР “ д.о.о.Соколац	Пренос уговора о конц. на „АQUA LIFE “ д.о.о.	Дата је сагласност на пренос	27.06.2013.

		Соколац		
2.	„ЛАЛАКО“ д.о.о Приједор	Пренос власничких права са „Близанци“ д.о.о. Бања Лука на Тихомира Трифуновића и Жељка Ђекића	Дата је сагласност на пренос	07.11.2013.

Укупно су дата 2 (два) Рјешења о преносу уговора о концесији и/или преносу власничких права из области коришћења пољопривредног земљишта у 2013.години .

Табела 27. - Рјешења Комисије за концесије о давању сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и коришћења земљишта у 2013. години:

р/б	Концесионар	Предмет	Статус	Датум доношења рјешења
1.	„Воћар Комерц“ д.о.о. Градишка	Коришћење пољопривредног земљишта општина Козарска Дубица (163,8974 ха)	Сагласност за закључење анекса уговора	05.03.2013.
2.	„Дарко Комерц“ д.о.о. Косјерево	Коришћење земљишта (површина 256,0713 ха)	Сагласност за закључење анекса уговора	11.06.2013.
3.	„ВИВ Агро“ д.о.о.Србац	Коришћење пољоп земљ. (површина 442,7111 ха)	Сагласност за закључење анекса уговора	11.06.2013.
4.	„Маљчић“ д.о.о. Градишка	Коришћење пољопривредног земљишта (површина 112,3255 ха), у општини Градишка	Сагласност за закључење анекса уговора	11.06.2013.
5.	„Андрићград“ д.о.о. Вишеград	Коришћење земљишта за изградњу насеља Андрићград (површина 30059м ²), у општини Вишеград	Сагласност за закључење анекса III уговора	14.06.2013.

Укупно је дато 5 (пет) сагласности за закључење анекса уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта у 2013.години.

3.6.2. ПРОВЈЕРА РАДА КОНЦЕСИОНАРА

Комисија за концесије је у складу са чланом 58. Закона о концесијама обавила 67 (шездесетседам) провјера рада концесионара у складу са закљученим уговорима и анексима уговора о концесији. Провјера је извршена обиласком Концесионара, разговорима са овлашћеним представницима и увидом у релевантну документацију, те сачињавањем записника о свакој појединачној извршеној провјери.

На основу провјере рада Концесионара може се исказати чињеница, да је велики проценат Концесионара који уредно и на вријеме извршавају уговорне обавезе, у складу са закљученим уговором.

У извјештајном периоду представници Комисије за концесије су извршили провјеру рада обиласком Концесионара директним контактом са Концесионарима на терену, прикупљањем и анализирањем извјештаја о реализацији концесионог пројекта као и анализом достављене документације од стране концесионара, а све у циљу што бољег сагледавања степена и динамике реализације концесионог уговора.

Као што смо и у претходним извјештајима наводили и у овом извјештајном периоду један дио уговора о концесији за коришћење пољопривредног земљишта анексиран је у смислу почетка и начина плаћања концесионе накнаде. Наведеним анексима уговора предвиђено је плаћање концесионе накнаде од момента увођења у посјед и сразмјерно површини на коју је Концесионар уведен у посјед. Приликом провјере рада Концесионара утврђено је да неки Концесионари имају са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде усаглашено стање својих дуговања по основу концесионе накнаде, а у складу са закљученим анексом уговора, који регулише уплату концесионе накнаде пропорционално површини која се користи и од момента када је Концесионар уведен у посјед (ЗЗ „Ливач“, „Дарко Комерц“ д.о.о., „Зелен Гај“ д.о.о. и др.).

Комисија скреће пажњу на неусаглашеност ставова по овом питању од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Пореске управе. С тим у вези, наводимо примјер ЗЗ „Ливач“, који је са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде постигао договор око плаћања концесионе накнаде у складу са анексираним одредбама уговора, а Пореска управа је приликом контроле плаћања пореских и других непореских обавеза утврдила износ концесионе накнаде у складу са основним уговором, односно од момента закључења уговора на цјелокупну концесиону површину, те због неплаћања наведене обавезе покренула поступак принудног извршења према пореском обвезнику.

Мишљења смо да је Пореска управа овлаштена да врши контролу и утврђивање обавезе плаћања концесионе накнаде за коришћење пољопривредног земљишта у складу са концесионим односом уговорних страна, али да није овлаштена да успоставља или мијења концесионо-правни однос, зашто је надлежно Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, као уговорна страна, односно концедент.

У вези с тим, Комисија за концесије сматра да сва права и обавезе проистичу из уговорног односа, од момента када конкретан правни посао ступи на снагу. Што се тиче правне природе концесионе накнаде, иста представља новчани еквивалент за коришћење концесионог добра и обавезни елемент уговора о концесији. Закон о концесијама такође регулише да сваки концесиони уговор, који не садржи одредбу о плаћању концесионе накнаде је ништаван. Из наведеног произилази, да је обавеза Концесионара да плати концесиону накнаду за површину коју је фактички користио, од момента закључења уговора. Такође, сматрамо да уговорне стране, односно Концедент и Концесионари требају у наредном периоду извршити поравнање уплата, како би се створила реална слика о плаћању концесионе накнаде, по основу коришћења пољопривредног земљишта.

Увидом у финансијске картице Концесионара, утврђено је да постоји један број Концесионара који не плаћају, или нередовно плаћају концесиону накнаду у складу са уговором о концесији и немају уплату у 2013. години на име концесионе накнаде, као што су: „Кујан“ д.о.о. Мостар; „Клаоница и прерада меса“ д.о.о. Соколац, „Фармланд“ д.о.о. Нова Топола, „Доматра“ д.о.о. Трњаци; „Tamaris Company“ д.о.о. Бања Лука; „Пољотемик“ д.о.о. Србац, „Сан“ д.о.о. Бијељина, ПД „Семберија“ а.д. Бијељина, „Воћар-Комерц“ д.о.о. Градишка, „Маљчић“ д.о.о. Градишка, „Воћар-Бистрица“ д.о.о. Градишка, „Крушка-ДК“ д.о.о. Србац, „Сјемепром“ д.о.о. Добој, ЕУ „Фарма Натурпродукт“ д.д. Прњавор и „Рибњаци Доњи Жабар“ д.о.о. Доњи Жабар. Неплаћање концесионе накнаде представља тежу повреду уговорне обавезе и разлог за покретање поступка раскида уговора.

Један број Концесионара је дужи временски период у стању несолвентности, због чега им је од стране Пореске управе блокиран жиро-рачун. (ЗЗ „Доматра“ Трњаци-Бијељина, „Милошевић-Промет“ д.о.о. Амајлије-Бијељина и „Пољотемик“ д.о.о. Србац). Напомињемо, да стање неликвидности Концесионара дуже од 6 (шест) мјесеци према концесионом уговору представља један од раскидних услова уговора.

Комисија за концесије у контролисаним концесионим друштвима у 2013. години није констатовала ниједан случај издавања земљишта у закуп, што се може с једне стране сматрати унапређењем концесионих односа, а с друге стране заинтересованошћу Концесионара за коришћење

пољопривредног земљишта, а тиме и оправданост постојања система концесија у области коришћења пољопривредног земљишта.

Посебно морамо нагласити као и у претходним извјештајима, да постоји значајан број узурпације пољопривредног земљишта од стране бесправних корисника („Фармланд“ д.о.о. Нова Топола, „Зелен Гај“ д.о.о. Градишка, „Терра Нова“ д.о.о. Градишка и „Аргоекспорт Компани“ д.о.о. нова Топола).

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је предложило раскид уговора о концесији за кориштење пољопривредног земљишта за следеће концесионаре: „Кујан“ д.о.о. Мостар, „Сан“ д.о.о. Бијељина, „Castellina Srpska“ д.о.о. Модрича (уговор за земљиште у Шамцу), „Сјемепром“ д.о.о. Добој, „Сангрија“ д.о.о. Мостар, „ЕУ Фарма натурпродукт“ д.д. Прњавор и „Пољотемик“ д.о.о. Србац.

3.6.3. ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ НА РЕАЛИЗАЦИЈИ УГОВОРА О КОНЦЕСИЈИ ИЗ ОБЛАСТИ КОРИШТЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА И ВОДНИХ ДОБАРА У 2013.ГОДИНЕ

У прилогу бр.2 . - Извјештаја о раду Комисије за концесије Републике Српске за 2013. годину, дат је табеларни преглед активности на реализацији уговора о концесији из области коришћења пољопривредног земљишта и водних добара у 2013. години.

3.6.4. ЗАКЉУЧЦИ

1. Приликом закључења уговора о концесији за коришћење пољопривредног земљишта уговорне стране морају водити рачуна о самом предмету концесије, односно да предмет концесије буде подобан за коришћење, тј. да на истом не постоји неријешених имовинско-правних односа, узурпација, или да је исто приступачно и погодно за пољопривредну производњу. У вези с тим, неријешени имовинско-правни односи на предмету концесије неријетко праве озбиљне проблеме при реализацији концесионих уговора. Уговорне одредбе којима се обавеза рјешавања имовинско-правних односа преноси на концесионара након потписивања уговора о концесији, нису дале позитивне ефекте, јер Концесионари најчешће нису у стању да ове односе ријеше сами.
Неријетко због сложености самих својинско-правних односа и других права на земљишту, рјешавање истих није могуће без вођења судског поступка.
2. Комисија констатује да су подаци о пољопривредном земљишту у земљишним књигама и другим јавним евиденцијама о непокретностима неажурни и да отежавају Влади Републике Српске да правилно и законито располаже истима, путем додјеле концесија, чиме су проузроковани бројни судски спорови којима се наноси штета Буџету Републике Српске, па смо мишљења да се концесије убудуће могу додјеливати само на оним непокретностима за које су подаци у јавним евиденцијама ажурни и поуздани, а имовинско правни односи јасни.
3. Код уговора о концесији за коришћење пољопривредног земљишта очигледно је да одређени број Концесионара недовољно извршава уговорне обавезе, или их не извршава у складу са закљученим уговором, на што смо упозоравали и у ранијим извјештајима.
Комисија предлаже да се у наредном периоду тачно утврди обим извршења концесионих уговора, односно степен реализације уговорних обавеза са Концесионарима, који у потпуности не извршавају своја права и обавезе. Потребно је овом питању приступити опрезно, како би биле сагледане све чињенице и околности које утичу на реализацију уговора, а затим по потреби приступити редефинисању одређених одредби уговора, уз давање примјерених рокова Концесионарима у којима би објективно могли да изврше санацију неизвршених обавеза.

4. Код једног броја уговора о концесији за коришћење пољопривредног земљишта утврђено је да Концесионар не извршава уговорне обавезе, или их не извршава у складу са закљученим уговором, што је констатовано приликом провјере рада Концесионара, а евидентирано је и приликом инспекцијских прегледа Републичке управе за инспекцијске послове, па Влада Републике Српске може ставити ван снаге те Одлуке о додјели концесије за кориштење пољопривредног земљишта и да путем Правобранилаштва Републике Српске приступи раскиду уговора о концесији.
5. Висина концесионе накнаде у области кориштења пољопривредног земљишта на прошлогодишњем нивоу износи 742.411, 21 КМ. Разлог оволике уплате концесионе накнаде је што је у 2013. години закључен само један уговор о концесији за кориштење пољопривредног земљишта, као и значајан број анекса уговора о концесији којим је коригована (смањена) додјелена земљишна површина.

4. КОНЦЕСИОНА НАКНАДА

Према евиденцији о уплатама концесионе накнаде која се води у Министарству финансија-Ресор за фискални систем, а које су добијене из евиденције Пореске управе Републике Српске, у току 2013. године уплаћено је укупно 30.427.024,51 КМ на име једнократне концесионе накнаде за право коришћења и концесионе накнаде за коришћење природних ресурса или пружање услуга. (шифра врсте прихода: ВП 721112, ВП 722424, ВП 722445, ВП 722468, ВП 722491 и ВП 722448). Укупна уплата концесионе накнаде у 2013. години већа је у односу на 2012. годину за износ од 6.850.651,71 КМ.

Уплаћена концесиона накнада по одређеним областима износи како слиједи:

- *Област енергетике	175.416.61	КМ
- Област минералних ресурса	29.211.238,23	КМ
- Област пољопривреде	742.411,21	КМ
- Приређивање игара на срећу	147.486,46	КМ
- Област трговине и туризма	150.472,00	КМ

*Из области енергетике наведене су само уплате за изградњу и кориштење малих хидроелектрана , али не и уплате енергетских објеката великих хидроелектрана (ХЕ Вишеград , ХЕ Требиње, ХЕ Бочац и др.). Поједине локалне заједнице (Гацко, Милићи, Требиње, Вишеград , Бања Лука и др.), на чијој територији се налазе енергетски објекти (велике хидроелектране), распоредом из Буџета Републике Српске добијају вишемилионске износе, а из дијела накнада које имају карактер концесионе накнаде, тако да се износ уплата из области енергетике могу сматрати већим за више милиона конвертибилних марака иако исте нису вођене на врсти прихода на којој се воде концесионе накнаде .

Повећање уплате концесионе накнаде је највеће у области минералних ресурса. У овој области је у 2013. години закључен знатан број уговора о концесији, што је довело до повећања уплате једнократне концесионе накнаде за коришћење природних ресурса у Републици Српској, а уочено је и знатно повећање уплате у Буџет Републике Српске на шифру прихода од коришћења минералних сировина тј. концесионе накнаде од стране предузећа „ARCELOR MITTAL“ д.о.о. Приједор – повећање уплате за 635.180,01 КМ. (са 6.457.309,57 на 7.092.489,58КМ).

Код одређеног броја Концесионара, такођер из области минералних ресурса, је дошло до повећања обима производње односно експлоатације, а што је имплицирало већу уплату концесионе накнаде у Буџет Републике Српске.

Концесионар „Comsar Energy RS“ d.o.o Banja Luka и концесионар „Comsar Energy Trading“ d.o.o Banja Luka је имало 4 (четири) нова закључена уговора у 2013. години, на подручју општине Угљевик, као и концесионар РиТЕ „Угљевик“ за експлоатацију угља на локалитетима „Богутово Село“ и „Угљевик Исток“, општина Угљевик и уредну уплату концесионе накнаде за претходно закључене уговоре, тако да су у збиру једнократна накнада и концесионална накнада предметног Концесионара увећали износ уплате укупних концесионих накнада у 2013. години у Буџет Републике Српске.

У области коришћења пољопривредног земљишта висина уплате концесионе накнаде у Буџет Републике Српске је на нивоу претходне године а разлог се може видјети у знатном броју анекса уговора о концесији за коришћење пољопривредног земљишта, гдје је коригована (смањена) додијељена површина а закључен је само 1 (један) уговор из области пољопривреде у 2013. години.

До повећања укупног износа уплате концесионе накнаде за област енергетике је дошло из разлога што су у пословној 2013. години, закључени уговори за изградњу и коришћење хидроелектрана веће снаге, па је по самом закључењу наведених уговора извршена уплата једнократне концесионе накнаде за право коришћења природног ресурса.

Након извршених контрола од стране Комисије и Пореске управе примјећује се повећање уплате концесионе накнаде у области приређивања игара на срећу, пошто је концесионар уплате вршио на тачну врсту прихода, концесионална накнада за приређивање игара на срећу, а не као при закључењу уговора за 2011. годину на врсту прихода по Закону о играма на срећу, а и предметни концесионар је анексом 2 повећао број столова и апарата за приређивање игара на срећу, те је и тиме дошло до повећања уплате концесионе накнаде за право кориштења.

Неопходно је споменути и закључени уговор са Концесионаром „GB IMMO“ d.o.o. Banja Luka који је са ресорним министарством закључио уговор за изградњу туристичко –спортског центра „Клековача“, са великом планираном инвестицијом и значајном концесионом накнадом на годишњем нивоу.

5. БУЏЕТ

5.1. Финансијски приходи, трошкови и расходи Комисије за концесије Републике Српске

Чланом 56. Закона о концесијама, утврђено је да се средства за рад Комисије планирају и обезбјеђују у буџету Републике Српске. Средства за рад Комисије за 2013. годину као и претходних година су обезбјеђена у буџету Генералног секретаријата Владе Републике Српске, посредством позиције 482100-трансфер Комисији за концесије Републике Српске. Укупна средства Комисије за концесије у 2013. години су износила 750.000,00 КМ, а дозначавана су Комисији у виду једнаких мјесечних транши у износу од 62.500,00 КМ.

У 2013. години из одобрених буџетских средстава Комисија је исплатила нето плате, порезе и доприносе, платила материјалне трошкове и набавку једног дијела опреме.

5.1.1. СТАЛНА СРЕДСТВА КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ

Стална средства Комисије су књиговодствено евидентирана на основу одредби Правилника о рачуноводственој политици за кориснике прихода буџета Републике Српске. Евидентирање се вршило

по набавној вриједности, а обрачунски отпис примјеном линеарне методе по годишњим стопама и то за:

-Канцеларијски намјештај	12,50%	(8 година)
-Компјутерску опрему	20,00%	(5 година)
-Опрему за пренос података и гласа	10,00%	(10 година)
-Моторна возила	15,50%	(6 година)
-Копир апарат	14,30%	(7 година)
-Уграђену опрему	16,50%	(6 година)
-Телефонску опрему	10,00%	(10 година)
-Радио и тв опрему	12,50%	(8 година)
-Опрему за гријање	12,50%	(8 година)
-Опрему за вентилацију	16,50%	(6 година)

Набавна вриједност сталне имовине на дан 31.12.2013. године је износила:	172.287,87 КМ
- исправка вриједности	139.950,53 КМ
- садашња (неотписана вриједност)	32.337,34 КМ

Редовним годишњим пописом извршен је попис сталне имовине о чему је сачињен записник, а извршено је расходовање и изкњижавање из евиденције клима уређаја (остали у претходном простору-старој згради Владе) у износу од 1769,28 КМ (неотписане) вриједности.

5.1.2. ТРОШКОВИ ПЛАТА И НАКНАДА ЗАПОСЛЕНИХ

Трошкови плата и накнада за 12 (дванаест) запослених у 2013. години, обрачунати су на основу Правилника о платама и накнадама запослених у Комисији за концесије Републике Српске, на који је Влада Републике Српске дала сагласност, а укупно су износили 531.089,00 КМ и мањи су за 2.629,00 КМ у односу на 2012.годину, када су износили 533.718,00 КМ, а мањи су и у односу на 2011. годину када су износили 541.357,95 КМ , и то за 11 (једанаест) радника.

Структура по основу плата је била сљедећа:

- Расходи за плате	312.348,36 КМ
- Расходи за порезе на плате	34.705,45 КМ
- Расходи за доприносе за ПИО	95.828,15 КМ
- Расходи за доприносе за здравствено осигурање	62.158,89 КМ
- Расходи за доприносе за дјечију заштиту	7.769,92 КМ
- Расходи за доприносе за осигурање незапослених	5.179,91 КМ
- <u>Расходи за накнаде за превоз, отпремнину и тежу болест, смрт</u>	<u>13.089,69 КМ</u>
Укупни расходи за лична примања	531.080,37 КМ

Укупна издвајања за нето плате у 2013. години су била мања него у 2012. години, а што је у континуитету смањења нето плата последњих неколико година.

5.1.3. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА И УСЛУГА

Трошкови материјала и услуга, односно расходи по основу коришћења роба и услуга у 2013. години износили су 236.430,98 КМ, а већи су у односу на претходну годину за 63.299,02 КМ, јер је Комисија имала додатне трошкове (гријање, електрична енергија, чишћење, обезбјеђење и друге комуналне накнаде), а које није имала када је била смјештена у старој згради Владе.

Расходи материјала и услуга односе се на трошкове одржавања возила, канцеларијски материјал, дневнице, смјештај, трошкове горива, струје, комуникационо-телефонске трошкове, гријања, обезбјеђења зграде, и други.

Структура трошкова материјала и услуга у 2013. години је била сљедећа:

- Трошкови канцеларијског материјала	12.574,01 KM
- Трошкови одржавања	66.708,14 KM
- Трошкови горива	40.533,21 KM
- Трошкови смјештаја	24.780,35 KM
- Путни трошкови	26.615,75 KM
- Трошкови репрезентације	9.636,16 KM
- Трошкови платног промета, осигурања возила, штампања, одржавања рачунара	6.507,41 KM
- Поштанско-телефонски трошкови, струја, гријање, и сл.	15.586,76 KM
- Уговорене-остале услуге	7.468,01 KM
- Расходи за бруто накнаде	15.132,93 KM
- Трошкови закупа	10.888,25 KM
Укупно:	236.430,98KM

5.2. Годишњи Извјештај о извршењу буџета

У складу са чланом 60. Закона о концесијама Републике Српске, Комисија припрема годишњи финансијски извјештај и укључује га у Извјештај о раду у претходној фискалној години.

Финансијски извјештај Комисије се саставља у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске, Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за кориснике прихода буџета Републике, општина, градова и фондова, Правилником о финансијском извјештавању за кориснике прихода буџета и међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор. Такође, поред наведених се примјењују прописи из области пореске регулативе, Закона о јавним набавкама БиХ и разни правилници и упутства који уређују ову област.

Укупна буџетска средства за финансирање Комисије за концесије Републике Српске у 2013. години су износила 750.000, 00 KM, а исти износ средстава је предвиђен и у 2014. години у буџету Републике Српске за финансирање Комисије. Напомињемо да је овај износ непромијењен за посљедњих 5 (пет) година. Плате Предсједника, замјеника Предсједника, чланова и осталих запослених у Комисији за концесије Републике Српске исплаћују се у складу са Правилником о платама и накнадама чланова и запослених у Комисији („Службени гласник Републике Српске“, број: 83/08), на који је Влада Републике Српске дала сагласност.

Комисија за концесије је испоштовала препоруке о умањењу плата за 2012. годину и за 2013. годину, а исто ће поступити и у 2014. години.

Финансијски Извјештај Комисије за концесије Републике Српске се сачињава са пратећим обрасцима:

- Образац 3.б. - Преглед прихода, примитака, расхода и издатака исказаних ван ГКТ на рачуноводственим фондовима од 01-05;
- Образац 4.б. - Функционална класификација расхода и нето издатака за нефинансијску нефинансијску имовину исказаних ван ГКТ;
- Образац 5.б.- Преглед имовине, обавеза и извора исказаних ван ГКТ;
- Образац 6. - Преглед новчаних токова;
- Образац 7. - Извјештај о броју и структури запослених и образложења уз финансијске Извјештаје;
- Ноте - Образложење уз финансијске извјештаје.

Финансијски извјештај, као и потребна образложења уз исти су достављени у законском року надлежним органима Републике Српске.

6. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ ЗА КОНЦЕСИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

6.1. Однос Комисије са другим органима у Републици Српској

Комисија је основана као стално, самостално и независно тијело са регулаторном функцијом у области концесија.

У вршењу законом дефинисаних функција Комисија остварује интезивну сарадњу са другим органима власти, како на републичком, тако и на локалном нивоу.

1. Однос Комисије према Народној скупштини Републике Српске огледа се у подношењу Извјештаја о свом раду и цјелокупној концесионој дјелатности за претходну годину.
У складу са новим Законом о концесијама годишњи Извјештај се подноси директно Народној скупштини на разматрање и усвајање за разлику од досадашњег закона по коме се Извјештај о раду подносио путем Владе Републике Српске.
Оваква прерогатива даје Комисији већи степен самосталности у њеном раду што сматрамо добрим за спровођење укупне концесионе политике.
2. Однос према Влади Републике Српске огледа се у извјештавању Владе о појединачним предметима додјеле концесија или појединим радњама у поступку додјеле концесија.
Важно је нагласити да постоји интезивни однос усаглашавања и координације о основним питањима додјеле концесија између Владе Републике Српске и Комисије за концесије.
3. Однос Комисије са ресорним министарствима заснива се углавном на функционалној надлежности ресорних министарстава као Концедента са једне стране и Комисије за концесије као регулатора са друге стране. У вези стим, Комисија најчешће поступа и доноси појединачне одлуке по захтјеву надлежних министарстава, а рјеђе по службеној дужности или по властитој иницијативи.
4. Сличан однос Комисија има и са јединицама локалне самоуправе у случајевима када се оне појављују у функцији Концедента.
Посебан вид сарадње огледа се у јавним и стручним расправама са представницима власти на локалном нивоу када је у питању реализација одређеног концесионог пројекта на подручју локалне заједнице, а посебно економски, социолошки и еколошки аспекти тог пројекта и његова рефлексија на развој јединица локалне самоуправе.

6.2. Сарадња са другим домаћим и страним институцијама

1. Комисија за концесије Републике Српске је поред редовних послова из своје надлежности имала и низ других активности који се огледају учешћем представника Комисије на разним састанцима, семинарима и симпозијумима. У 2013. години организована су два заједничка састанка Комисије за концесије Републике Српске, Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине. Састанци су имали радно-консултативни карактер на којима су размијењена досадашња искуства комисија у примјени Закона о концесијама и других прописа које се односе на ову област, те концесије и јавно-приватно партнерство у правном систему Босне и Херцеговине.
2. Представници Комисије за концесије су имали активно учешће на састанцима са међународним и домаћим организацијама на којима се расправљало о задатим темама, као што су:
 - Мисија OECD/SIGMA – на тему управљање јавним финансијама и реформа јавне управе са посебним освртом на концесије, јавно-приватно партнерство и јавне набавке.

- Демократска иницијатива за Европу и Национални демократски институт – на тему законски оквир борбе против корупције у јавној управи.
 - Друштво за GEOTENNIKU Босне и Херцеговине на научно-стручну тему слијегање терена, рударске штете и реупотреба деградираног простора.
3. Такође је важно нагласити учешће Комисије у изради законских и других аката, као што су:
- Учешће представника Комисије у радној групи за израду Закона о концесијама;
 - Учешће Комисије кроз примједбе и коментаре приликом израде Закона о геолошким истраживањима;
 - Учешће Комисије кроз давање мишљења на измјене и допуне Просторног плана Републике Српске.
4. У примјени Закона о концесијама, као и рјешавању појединачних предмета из ове области, представници Комисије су са представницима појединих Министарстава имали сталну комуникацију или заједничке састанке на којима се разговарало о свим актуелним питањима из области додјеле концесија, или рјешавању појединачних предмета. Посебна комуникација је остварена са Министарством индустрије, енергетике и рударства, Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарством саобраћаја и веза, те Министарством трговине и туризма имајући у виду улогу ових министарстава у поступку додјеле концесија и примјени Закона о концесијама.

7. ЗАКЉУЧАК

Сумирајући податке из извјештаја, а у циљу унапређења концесионе политике у Републици Српској и стварању претпоставки за нова концесиона улагања, Комисија је усвојила сљедеће закључке:

1. Висина концесионе накнаде као и услови и начин провјере концесионе накнаде одређују се Правилником о утврђивању критеријума за одређивање висине концесионе накнаде, који, на бази релевантних параметара, као што су предмет концесије, процјена вриједности планираних инвестиција, дужина трајања концесионог периода, очекивана корист од додјелних концесија и други економски, социолошки, еколошки, регионални, технички и други параметри за предметну концесиону област, доносе ресорна надлежна министарства за односне концесије, а како је регулисано, чланом 31. Законом о концесијама („Службени гласник Републике Српске“ број: 59/13) у року од шест мјесеци од датума ступања на снагу горе наведеног новог закона.
На основу овог напомињемо да је неопходно наведени законски рок испоштовати, водећи рачуна да се Влада Републике Српске, као Концедент изјасни о карактеру и суштини начина обрачуна концесионе накнаде, односно о томе на шта се конкретна накнада односи, како би се избјегла ситуација да инвеститори концесиону накнаду плаћају по два различита основа, чиме би се постигла већа исплативост пројекта.
2. Имајући у виду да су новим Законом о концесијама („Службени гласник Републике Српске“ број: 59/13) у члану б. дефинисани предмети концесије, Комисија сматра да је неопходно досадашње подручје концесионих односа проширити и на остале предмете концесија из разлога што сва добра у општој употреби треба да имају исти или сличан третман. Концесије представљају најбољи и најсигурнији начин регулисања давања добара од општег интереса на вишегодишњи закуп а што се показало и као најбоља пракса у земљама Европске Уније.
3. Комисија констатује да су подаци о пољопривредном земљишту у земљишним

књигама и другим јавним евиденцијама о непокретностима неажурни и да отежавају Влади Републике Српске да правилно и законито располаже истима, путем додјеле концесија, чиме су проузроковани бројни судски спорови којима се наноси штета Буџету Републике Српске, па смо мишљења да се концесије убудуће могу додјеливати само на оним непокретностима за које су подаци у јавним евиденцијама ажурни и поуздани, а имовинско правни односи јасни.

4. Влада Републике Српске као концендент је раскинула, или покренула процедуру једностраног раскида 24 (двадесетчетири) уговора о концесији. 18 (осамнаест) уговора је раскинуто уговором о споразумном раскиду, а Влада Републике Српске је донијела одлуке о раскиду за још 6 (шест) уговора о концесији. Сматрамо да је потребно анализирати све преостале уговоре о концесији за изградњу малих хидроелектрана, те покренути поступке раскида свих уговора о концесији код којих су изостале уговором предвиђене активности, односно, код којих је извјесно да неће доћи до реализације истих.
5. Да би се обезбједио будући раст и развој концесионих предузећа и отклониле слабости које су уочене, потребно им је пружити системску подршку, која се у првом реду односи на:
 - покретање већих грађевинских радова (путеви, изградња – станоградња, енергетски објекти, остала инфраструктура, реконструкција и др.) у којима би домаћа предузећа користила домаће сировине;
 - рјешавање проблема пласмана минералних сировина и готових производа на друга, регионална и европска тржишта;
 - рјешавање проблема нелојалне конкуренције настале експлоатацијом минералних сировина у Федерацији Босне и Херцеговине и нелегалне експлоатације у Републици Српској;
 - обезбјеђење већих развојних средстава за оживљавање инвестиционих активности у концесионим предузећима, замјену застарјеле опреме и повећање запошљавања;
 - стварање позитивне климе у друштву за сваку озбиљну инвестицију која треба да доведе до позитивног исхода код реализације концесионих пројеката.
6. Комисија сматра да је потребно веће ангажовање Републичке управе за инспекцијске послове, односно надлежних инспекција у циљу спречавања нелегалне експлоатације предмета концесије, злоупотребе закона и закључених уговора о концесијама. (рударске инспекције, водне инспекције, пољопривредне инспекције, урбанистичко-грађевинско-еколошке инспекције и др.), што би довело до потписивања већег броја нових концесионих уговора, а тиме и уплате веће концесионе накнаде.

Активности Комисије исказане у Извјештају о раду за 2013. годину у потпуности афирмишу рад Комисије и њену улогу у сложеном систему додјеле концесија, а нарочито у спровођењу Закона о концесијама и Документа о политици додјеле концесија.

Комисија сматра да ће у сарадњи са Владом Републике Српске и Народном скупштином Републике Српске рад у области концесионарства у наредном периоду бити унапријеђен, те Комисија предлаже Народној Скупштини Републике Српске да усвоји Извјештај о раду Комисије за концесије Републике Српске који се односи на период 01.01.2013. до 31.12.2013. године.

Предсједник Комисије

Предраг Ашкрабић

Број: 01-339/14

Датум: 29.04.2014. године